חרות

לשלמות המולדת-לקבוץ גלויות-לצדק סוציאלי-לחרות האדם

תל אביב
טלפונים: 3—29112, 4—25102
טלפון מערכת הלילה 23204
מצודת זאב, רחוב המלך ג'ורג' 38
ת.ד. 1878
ירושלים
רחוב המלך דוד 16, טלפון 3680
חיפה
רח' בן־דשמן 4, טלפון 68034
העורך: א. רמבה
האדריכל: ד"ר ש. יוניצ'מן
דפוס ישראל בע"מ ת"א

HERUT, TEL-AVIV, ISRAEL	המחיר 130 פרי	יום רביעי, ז' בתמוז תשי"ח 25 JUNE 1958	מספר 3275	עתון יומי תל-אביב

ערב התפרקות הקואליציה הממשלתית:

הדתיים הודיעו על פרישתם מהממשלה

צעדם בא כמחאה על החלטת הממשלה לרשום כ„יהודי" כל מי שמצהיר על כך

מאת סופרנו הפרלמנטרי

המפלגה הדתית לאומית הודיעה אמש על פרישתה מהממשלה ומהשותפות הקואליציונית הנוכחית על רקע החלטת הממשלה בישיבתה ביום א' שעבר לאשר את הנחיית שר הפנים בדבר סדרי הרשום בתעודות זיהוי, לפיהן נרשם „יהודי" במסמך זה על פי הצהרתו בלבד.

ההודעה נמסרה לראש הממשלה ד. בן־גוריון ע"י שר הדתות ד"ר י. ורהפטיג, סגן שר הסעד ד"ר י. רוזנברג וסגן שר החינוך מר מ. אונא.

לאחר מכן חזרו על הודעה זו במסיבת עתונאים בה השתתפו גם חבר הכנסת חזני ומזכיר המפלגה ב. שחור. במסיבה הכריזו הדוברים כי החלטה זו, המפרידה בין דת יהודית ולאום יהודי, מסכנת את עצם קיום עם ישראל.

מבחינה חוקתית תקבל הודעה זו תוקף רק לאחר שהיא תובא לממשלה, ולאחר מכן יכסיר עדיה ראש הממשלה במליאת הכנסת. בחוגים פרלמנטריים הובעה הדעה כי אם יושג הסדר עד לישיבת הכנסת בשבוע הבא, הרי ההכרזה על הפרישה אין לה ערך ממשי.

ד"ר י. ש. רוזנברג הצהיר כי מפלגתו מפסיקה מידית את השתתפותה במוסדות הקואליציוניים וגיגיה לא יופיעו לישיבה הממשלה הקרובה. אולם הם יופיעו למס־דדיהם לעבודה הסדירה בינתיים. לגבי ההצעות בכנסת יפעלו מתוך שיקול עניני בכל מקרה ומקרה.

החלטת הפרישה נתקבלה בישיבה משותפת של הסיעה הדתית לאומית בכנסת והנהלת המפלגה. לשם אישורה הפורמלי יתכנס מרכז המפלגה ביום ה'.

חבר הכנסת מ. חזני אמר במסיבת העתונאים כי הנחיית שר הפנים מ־10 במרץ בדבר סדרי הרישום לפיהן ירשום פקיד רישום בתעודת הזיהוי, כי יהודי הוא מי שמודיע על כך, הן בניגוד לדין ישראל ומסורת דורות. הן משנות את הסטטוס קו הקואליציוני, ופוגעות ביסודות דיני האישות בישראל. עד כה רשמו כיהודי רק שהוא כזה על פי דין ישאל ומסורתה. חומרה הענין הוא לגבי ילדים מנשואי תערובת, כשהאם אינה יהודיה ואשר לפי ההנחיות הם ירשמו כיהודים. מר חזני מסר כי „ועדת השרים" שמונתה לשם בדיקת ההנחיות לא הגיעה לכלל מסקנה, והממשלה אישרה בתיקון קל — וחסר ערך ממשי — את הנחיות שר הפנים.

„בתנאים אלה איננו יכולים להמשיך בהשתתפותנו בממשלה ולשאת באחריות" — סיים מר חזני את דבריו.

ד"ר ז. ורהפטיג, סגן שר הדתות, שפילא אחריו, תיאר את החלטת הממשלה כגורלית ואמר כי אין לבנות מדינה על חשבון חורבן עם.

את דעתו על הרס הצפוי כתוצאה מהנחיות אלו לזהות הגולה הסביר בהריסת הקשר בין הדת והלאום. צעד זה עלול להתריב את עם ישראל.

בתשובה לשאלות חזרו הדוברים ואמרו, כי שותפותם בממשלה ב־עתיד תלויה בביטול עצם הנחיית שר הפנים. אך הם יסכימו להיש־אר בממשלה אם יוותרו על עצם הרישום על דת או לאום.

בכנסת ציינו כי כאשר הובאה היום בפני הנשיאות הצעת פועלי אגודת ישראל להכיר בדתיפות הצעתם לסדר היום בענין פילוג עם ישראל לשני מחנות, לא הצטרף נציג המפלגה הדתית לאומית לדרישה זו.

יחקרו פרשת אי הסדרים במפגן הצנחנים

מאת סופרו הצבאי ש. „חרות"

כשלון הצנחנים להשלים סדר במפגן „יום הצניחה" שנערך בדרום הארץ, ממשיך להע־סיק את שלטונות הצבא הבודקים עתה את האפשרות של נקיטת אמצעים לגבי האחראים לכך.

דובר הצבא, סגן אלוף שאול רמתי, השיב לשאלת סופרנו כי הפיקוד העליון לא מתע־לם מן הכשלון של שמירת הסדר במפגן ה־צנחנים ויינקוט כנראה בצעדים תקיפים לגבי האחראים.

סופרנו בירר כי מבחינת סידורי הבטחון והשמירה על הסדר היה ממונה פיקוד המר־כז, שהתרגיל נעשה בשטח פיקודו. ואכן, ב־שעת המהומה הגדולה שפרצה בעקבות התי־פרצות הקהל למקומות הישיבה אשר היה לראותו את אלוף מאיר עמיר, אלוף פיקוד המרכז, וקציניו מתרוצצים ממקום ל־מקום בנסיון להזיז את הקהל מלפני בימת המרכז.

קיימת סברה, אשר לאמיתותה טרם הושג אישור רשמי, והיא כאילו הצנחנים ויתרו מראש על המשטרה הצבאית שתשגיח על הסדר במקום המפגן עצמו ותכין סדורי ה־בטחון למקרה של התפרצות קהל. השופטים הצבאיים היו ממונים על המונן כלי הרכב למקומות החניה בלבד. באם סברה זו נכונה הרי ברור שיש לערוך חקירה מווקדקת ול־פרסם בגלוי את האחראים לכשלון.

בינתיים נודע לסופרנו כי ועדת העשור החליטה להחזיר לכל הת־יירים שקנו כרטיסים (במחיר ג־בוה של 5.— ל"י) את כספם. הועדה עומדת לפרסם הודעות על כך ול־הודיע על המקומות שבהם יוכלו לקבל את הכסף תמורת הכרטיס.

בן־גוריון נכנע: „נתתי הוראה למשה דיין להפסיק לנאום"

בעקבות הצעת אי האמון של תנועת החרות נכנע ראש הממ־שלה, ובתשובתו אתמול בכנסת הודיע כי נתן הוראה לאלוף מ. דיין להפסיק את נאומיו.

ראש הממשלה מר ד. בן־גוריון עלה לב־מה להשיב לדברי מר בגין כשהוא חיוור כסיד ורועד. בדבריו היו מקוטעים אם כי שילב אותם בביטויים פרובוקטיביים שעו־דדו קריאות ביניים וסערת רוחות.

הוא פתח את דבריו באמרו: כי „מני־מוקים שלא אסביר אינני רוצה להתחכח עם הדברן שקדם לי". על כך נשמעו קרי־אות ביניים מספסלי חרות.

אסתר רזיאל־נאור: איזה מושג זה דברן בכנסת.

מנחם בגין: רוזנצ'יק משתולל.

אריה בן־אליעזר: אסור לתת לו להש־תולל. הוא לא מתוכנת עם שרת, לא יהיה מונולוג.

אסתר רזיאל־נאור: „דברן" תורג עם „רוזן".

לאחר מכן אמר כי הוא השיג במילואה את המטרה, הקים צבא שאינו מתערב בפו־ליטיקה (קריאת ביניים של אסתר רזיאל־נאור: לכן נתת להם רשות.

נאום בלתי פוליטי

הוא טען כי הוקם רעש על ידי כמה עתונאים על נאום בלתי פוליטי של אלוף משה דיין.

בגין: בלתי פוליטי.

הנאום שהושמע בפני סטודנטים על דרכי פיתוח והיקום הקשר בין ישראל ובין העם היהודי היתה לו מטרה מסויימת אולי לגטי־מית, אבל אין בו, ברעש של העתונאים, כל דבר ואין בו כל צוהר למוגן את הת־ערבות הצבא בענינים המדיניים של ישראל.

בן־גוריון אמר עוד כי שמע את נאום דיין בבית בכל אך לא מצא בו כל דיבור אסור, „לפי החלטות הממשלה הזיזועות לי או המתייבות אותי" והוסיף כי שי הרשות ביני הממשלה לאסור גם דברים שנאמרו ביני אלוף דיין, אם נראה צורך בכך.

הוא הקריא החלטות שהממשלה קיבלה ב־22.8.54 בהוסיפו: אני לא הייתי או חבר הממשלה, אבל חברי הכנסת ברנשטיין, ספיר, סרליו ורוקח היו אז בממשלה.

בדבריו לא הזכיר עוד את האבחנה בין מדיניות חוץ ובטחון לבין מדיניות פנים, כפי שעשה זאת בנאומו בשבוע הקודם, ולאחר שהקריא את פקודות המטכ"ל שאל חבר הכנסת לנדאו בקריאת ביניים: על סמך איזה סעיף בחוק הוא הורשה לנאום ?

עקיצת־אגב מסורתית לעתונות

בדעתי התלטות אלו ובשמעי את הנאום (לא סמכתי על העתונות ולא אסמוך על להבא) לא מצאתי שום פסוק בנאומו של אלוף משה דיין" — אמר מר בן־גוריון.

לאחר מכן הוסיף: אולם לא הר הרעש שהוקם סביבו, אם כי לא מטעמים צבאיים, נתתי הוראה לדיין להפסיק הנאומים מטעמי הזינה ממלכתית, אם כי הוא איננו עכשיו בשרות פעיל בצבא".

הוא פנה לחבריו בקואליציה באמרו כי מי שמאמין ש„אני הכנסתי או עלול להכ־ניס במידה כלשהי פוליטיזציה בצבא — אני מפציר בו שיצביע בעד הצעת אי האמון למשלה. כי ממשלה אשר סובלת בתוכה שר בטחון החשוד על פגיעה כזאת בצה"ל — אינה ראויה לאמון הכנסת והעם".

ועל בחירות נספרות

בסוף הוסיף בן־גוריון הכרזה: „אדבר בכל מקום שארצה על שיטת הבחירות ה־נספות ולא יפחידו אותי שום זלזולים ש־שמעתי מה ואינני יודע אם מותר היה להשמיעם".

אסתר רזיאל־נאור: „עלה בדרכה והצ־לח".

קריאות פיניים בעת נאום בן־גוריון

בזמן נאומו של בן־גוריון היו קריאות ביניים ממושכות בין ספסלי חרות—מפא"י. קריאות אלו החלו עוד לפני התחלת הנאום של בן־גוריון כשמר בגין פנה בסוף נאומו לחברי סיעת מפא"י „התגברו על המחד ואימרו למנהיגכם שידע לרסן את לשונו, כי הכנסת אינה מועצת מפלגתכם, כאן לא יהיו מונולוגים. כאן יקבל מנה אחת אפיים".

י. קרקמן (מפא"י) גסות רוח!

יו"ר י. שפרינצק: צריך להיותר כאשר מדברים בפנסת על חשבון אחרים.

ש. יוניצ'מן: הרי בן־גוריון התחיל בזב־ר ליון כשאמר על מר בגין שלא השתתף במלחמת השחרור.

ח. מגורי־כהן: הרי אתם מתביישים במה שבן־גוריון אומר.

א. שוסטק: הכנסת אינה סיעת מפא"י. כאן לא מפחדים מבן־גוריון.

בן־גוריון שינה דעתו והחליט להופיע

מר ד. בן־גוריון שבתחילת השבוע הה־ליט לא להופיע בכנסת כדי להשיב להצעת אי האמון, שינה דעתו לאור התסיסה שהת־עוררה לקראת הדיון בהצעה. הוא נרתע מלהטיל תפקיד זה על חבר ממשלה אחר מכיוון שהיה ברור שהם מתנגדים לעמדת ראש הממשלה.

ראוי לציין כי הידיעה על החלטת ראש הממשלה לא להופיע לשם מסירת התשובה פורסמה אתמול גם ב„דבר". כנרום להחל־טתו היה נוסח הצעה של תנועת החרות שהאשימה אותו בהשמעת דברי לעז ונאצה. מר בן־גוריון טען כי יו"ר הכנסת צריך היה לדחות הצעה בנוסח זה.

דאלס: איני רואה סיכויים להפגת המתיחות

חשינגטון, 24 (ע"ר) — מיניסטר החוץ האמריקני, מר דאלס, הביע אמש את דע־תו שיש סיכוי מועט בלבד בשעה זו ל־הפגת המתיחות בין המזרח לבין המערב.

מיניסטר החוץ אמר את דבריו בהשי־בו לשאלות שהוצגו לו בראיון מוקלט שהוכן לצורך שידור במועד מאוחר יותר בשירות השידור הקנדי.

לשאלה אם הוא רואה בשעה זו סיכויים להפגת המתיחות בין המזרח לבין המערב, השיב מר דאלס: „אני מצטער לומר ש־אינני רואה סיכוי כזה. המנהיגים הסו־ייטיים מדברים כל העת על הפגת המתי־חות, אולם אינני רואה כל פעולה מצדם להקלת המתיחות".

מיניסטר החוץ ציין, כי במשך כל 5 שנות כהונתו כמיניסטר החוץ עומדת אותה הבעיה עצמה, היינו — שאיפת הסובייטים להשתלט על העולם.

מר דאלס אמר להלן, כי הגוש הסיני־סובייטי עבר מאוטנסיבה צבאית לשיטת פוליטית וכלכלית, ועל המערב לשנות אף הוא את גישתו בהתאם לכך.

אר־נו סולק מראשות מפלגתו

לונדון, 24. (יו.פי.) — ראש ממשלת בורמה, או־נו, סגנו, תאקין־טין, ושמונה מנהיגים אחרים סולקו מהועד־הפועל של ליגת החירות האנטי־פאשיסטית העממית הבירמזית (מפלגת השלטון) — על כך מסר היום רדיו פאקין.

על הקמת ועד־פועל חדש, בסטאטוס של מעבר, תוך בחירת מאתון־מיא־סאן, כנשיא. ראש ממשלת בורמה, או־נו, אמר היום במסיבת־עתונאים, כי עדיין לא הוחלט אם לפזר את הפרלמנט הנוכחי, עקב המשבר במפלגת השלטון.

או־נו אמר, כי סיעתו עדיין שלטת במפ־לגה, למרות סילוקו וסילוק תומכיו מנשי־אות המפלגה ומן הועד הפועל שלה. הוא ציין, כי ישיבת המועצה העליונה של הליגה, שהחליטה על הסילוק, היתה בלתי חוקית, הית והיא נערכה בהיעדרו וסדר־היום שלה לא אושר ע"י הועד הפועל של המפלגה. האופוזיציה טוענת, כי מותר, לפי חוקת המפלגה, לכנס את המועצה העליונה, אם כרבית החברים תובעים זאת.

או־נו הביע את צערו על „השגיאות" שגרמו למצבה הנוכחי של המפלגה ואמר כי על המנהיגים להוות דוגמא באופי ותת־נהגות ולהיכבר ע"י ועידת המפלגה הכל־ארצית.

בעברו לדבר על המורדים הקו־מוניסטיים המזרחיים, אמר או־נו, כי יתן להם אורכה של חוד־שיים להיכנע, בהתאם לצוו החני־נה הממשלתי. הוא הבטיח כי ייעשו צעדים לייגאליזציה של ה־מפלגה הקומוניסטית. אם חבריה ייבנעו ויניחו נשקם.

קטונת להתווכח אתנו על מלחמת הקוממיות

אנו לא נתווכח עם אדם שהכריז כי השאיפה להקמת המדינה היהודית מקורה במוסר הוטנטוטי

מ. בגין בהשיבו בכנסת לדברי הנאצה של בן־גוריון:

מאת סופרנו בכנסת

„אין וכוח על מלחמת הקוממיות, אבל יש וכוח על מעמדו של הצבא העברי, אשר נעשה נסיון לזהותו עם מפא"י" — הטיח, בין השאר, ראש האופוזיציה הפרלמנטרית מר מנחם בגין, בהעלותו את הבעיה הממלכתית החמורה הזאת במסגרת הצעתו להביע אי־אמון בממשלה.

מר בגין אמר:

ביום הרביעי האחרון הצעתי לכנסת לדון בהופעות פוליטיות־מפלגתיות של מפק־דים צבאיים. לכל הדעות, זוהי סוגיה ממלכתית חמורה ביותר, והיא הדאיגה חו־גים נרחבים של האומה.

אם, למשל, קצין בכיר של הצבא קו־רא לנערי להשתתף באורח פעיל בחגיגי הפוליטיים — האין זו קריאה פוליטית? אם אותו קצין ידוע כחבר ותיק של מפ־לגה בפוליטיקה — האין קריאתו קריאה מפ־לגתית? אם באסיפה מפלגתית משתתף השר האורחי הממונה מטעם הממשלה על עניני הצבא, והוא אומר כי שיטת הי־צוג היחסי למיה בחרת ותיבחר הכנסת, מסכנת את קיומה של מדינת ישראל לא פחות מ־שמע היטב — מנאצר? וב־אסיפה זו משתתפים ראש המפה לשע־בר ואלוף בשירות פעיל; סגן ראש המ־טה לשעבר ואלוף מיקוד; סגן ראש המ־טה שהוגש.

ענין „פוליטי" מהו?

הפירוש הזה של המושג „ענין פוליטי" הוא לא רק מסוליף, מוטיף, מלאכותי — הוא אבסורדאלי. הוא ילדותי. מה יוצא ממנו? אסור לקצין צבא לומר שהמדיניות האמריקנית במרחב התיכון היא־רעה, או שהמדיניות הסובייטית היא תוקפנית, או שאסור היה לנוטש את ותוצאות בסיר־תה הן דרות־אסון. מותר לקצין הבכיר של הצבא, בהיותו בשרות פעיל, לומר — אם הוא יהיה תלמיד טוב של מורה רע — כי הכנסת, בהחליטה על שיטת בחירות מסויימת, מסכנת את עצם קיומה של מדי־נת ישראל לא פחות מנאצר. מותר לו לומר שמפא"י היא הטובה כמפלגות וצ־ריך להצביע עבורה. כי ההודעות האלו אי־נן מדיניות חוץ ואינן מדיניות בטחון; הן בגדר עניני פנים. אין איסור על נגיעה בהם מצד קציני הצבא.

הנטייה הזאת, שבאה לכרסום בדברי המ־שיב, להכניס את מפקדי הצבא למחלוקת החמורה ביותר, המפלגתית והבינמפלגתית, בענינים בהם כל חלקי הבית הם באמת מסולגים — בעניני חוץ ובטחון יש ביני־נו רבולי־דעות יסודיים, לעמדים החדשים, אבל יש מקרים שדוקא בהם אנחנו כולנו מתאחדים למען עמנו ולמען ארצנו. בגלל טה דחיום — ובאוניתם מושמעים דברי בערות והפקרות והשתוללות כאלה, האין בהם הסתה פרועה של הפיקוד העליון של הצבא נגד בית הנבחרים בישראל?

מה פירושם של דברים אלה? — אנח־נו כולנו, שני־שלישים של בציבור האומה, בקבלנו החלטת על שיטת בחירות, מסכ־נים את קיומה של מדינת ישראל לא פחות מאשר המסוכן באויבת התיצוניים. ורשנו, איפוא, לדון בהופעות הפוליטיות־המפלגתיות החמורות האלה.

קם המשיב והשמיע פירוש משלו למו־שג „ענין פוליטי". הוא אומר: על פי ההוראות הקיימות אסור למפקדי צבא לה־ביע דעותיהם בסוגיבי בענינים מדיניות חוץ ובטחון. אבל ענינו פנים — כך אמר — איגם ענינו חוץ, ואין שום סגם בהופעות שהיו, כלומר לא יהיה שום סגם בהופעות שתבואנה.

פגרת הכנסת ב־6 באוגוסט

פגרת הקיץ של הכנסת תתחל השנה ב־6 לאוגוסט. הפגרה תימשך עד 13 לאוקט־בר.

נודע, כי ב־1 לאוקטובר השנה תיירה אבן פינה למשכן הכנסת החדש, שיוקם מהכס־פים שהוריש לטפרה זו הבארון אדמונד רוטשילד.

בינתיים נודע, כי מתנהל מו"מ על רכי־שת בנין הכנסת הנוכחי („בנין רומנו"). **מי רשאי לכבד בקימה**

רק הנישב־ראש יהיה רשאי לבקש מחברי הכנסת, לכבד בקימה זכרו של נפטר — על כך החליטה ועדת הכנסת.

שאלה זו התעוררה לאחר שבשבוע הקו־דם ביקש אחד המאמים, אגב נאומו, לכ־בד בקימה את זכרו של רב שאוזנו הובא ארצה.

טיפול מלכותי לפרזידיום בלונדון

לונדון, 24 (יו. פר.) — יתכן שגיבול ברוזים בלב לבה של לונדון הוא מעשה המגנב לחוק, אולם איש אינו מגיש תלונה נגד ראש הממשלה, מר הרולד מקמילן.

אין זה אלא מקרה שמר מקמילן היה למגדל עופות. לפני חדשים הופיעו שני ברוזי בר בלתי מומנים בחצר דוכס דאונינג מספר 10, מקום מושבם של ראשי הממשלות הבריטים. המשרתים הלעיטו ותשקו אותם ובמהרה הוטלו תריסר ביצים בקנם. אתמול בקעו הבי־צים וראש הממשלה הבריטי התחיל להתענין בפרשה.

הברוז האב ברח מן הלול ואחד הבר־וזונים נעלם בנסיבות כסתוריות. אולם מר מקמילן הורה לטפל טיפול מלכותי בנוחרים.

10 **נוסעי אניה פולנית**, שעמדה לחזור אמש לגדיניה, סנו למשטרה הדנית ובקי־שו זכות מקלט מדיני.

כ־48 אלף יהודים בפולין

וינה, 24, (סט"א) — 40.000—48.000 יהודים חיים עכשיו בפולין, למרות העליה הגדולה משם לישראל, כך ניתן להסיק מהמספרים שפורסמו בגליון האחרון של העתון „פאלקסשטימ" המופיע בוארשה.

במאמר, שפורסם בגליון האחרון של עתון זה, נאמר כי היהודים שהוחזרו מברית ה־מועצות מהווים עכשיו רבע מהאוכלוסיה ה־יהודית בפולין. הואיל וידוע כי מספר ה־ריפאטריאנטים הוא כיום 10,000—12,000 איש יש אפוא להניח כי המספר הכללי של האוכלוסיה היהודית מגיע ל־40,000—50,000 נפשות.

לדברי המאמר נתנו התושבים היהודים הוותיקים אפשרות לריפאטריאנטים להשתתף בוארת פעיל בניהול העבודה הנעשית ע"י הפדרציה היהודית לענייני חברות. מספר חברי הועדים של הפדרציה, שהם יהודים ש־חזרו זה עתה מרוסיה, מגיע לבין שליש לחצי של חברי הועדים, אומר העתון.

סאלאן יגיע היום להתיעצויות בפאריס

אלג'יר, 24 (יו. פר.) — הנציג הכללי הצרפתי באלג'יריה, הגנראל ראול סאלאן, עומד לצאת מחר לפאריס, להתיעצויות עם ראש הממשלה, הגנאל שארל דה־גול — על כך נמסר כאן היום רשמית.

סאלאן ישתתף בפאריס בשורה של „שי־בות הממשלה, שידונו בבעיות שוטפות של אלג'יריה. בקשר עם הנסיעה הנוכחית, חוזר־שה הסברה, כי דה־גול עלול להחליף את סאלאן בגנראל אחר, כמפקד צבאי עליון באלג'יריה. ולהשאיר את סאלאן כממונה על הענינים האזרחיים והמדיניים בלבד.

הועד לבטחון הציבור, שהביע סופית את תמיכתו הבלתי מסויגת בדה־גול ואת נכו־נותו לפרוש מכל פעילות מדינית, קיים אמש ישיבת מליאה. דובר הועד סירב למ־סור כל פרטים על מהלך הדיונים.

הגנראל סאלאן הודיע אתמול, בראיון עם תחנת השידור „אירופה מס' 1", כי פעולות המורדים המושלמים גברו בזמן האחרון, גם לאחר עלייתו של דה־גול לשלטון. הוא תבע את הגדלת הצבא הצרפתי, המונה כבר 400 אלף חייל, לדיכוי המהיר של המרד.

מסה הצבא הצרפתי מסר אתמול, כי 251 מורדים נהרגו בשבוע האחרון, ועוד 120 — נשבו באותו פרק־זמן.

בני ברית תובעים להעלות עצמות ז'בוטינסקי בשנת העשור

משלחת של ראשי המסדר „בני־ברית" עומדת להתייצב אצל ראש הממשלה ולת־בוע החשת ביצוע צוואתו של זאב ז'בוטינסקי, לדעת המסדר מוטל על הממשלה לבצע את העלאת עצמותיו של זאב ז'בוטינסקי עוד בשנת העשור.

בשבוע הבא תתכנס המועצה של הלשכה הגדולה ותדון על הדרכים והאמצעים למי־מוש הצוואה. במקרה והממשלה לא תחליט בישיבתה הקרובה על כך, תתייצב משלחת של „בני ברית" לפני ראש הממשלה בשבוע הבא ותביא בפניה את הדישחה להחשת הפעולה.

פגרת הכנסת ב־6 באוגוסט

פגרת הקיץ של הכנסת תתחל השנה ב־6 לאוגוסט. הפגרה תימשך עד 13 לאוקט־בר.

נודע, כי ב־1 לאוקטובר השנה תיירה אבן פינה למשכן הכנסת החדש, שיוקם מהכס־פים שהוריש לטפרה זו הבארון אדמונד רוטשילד.

בינתיים נודע, כי מתנהל מו"מ על רכי־שת בנין הכנסת הנוכחי („בנין רומנו"), אבל יש מקרים שדוקא בהם אנחנו כולנו מתאחדים למען עמנו ולמען ארצנו. בגלל

מוסקבה: המערב מכין התערבות במסווה או"ם

מוסקבה, 24, (יו.פי.) ממשלת ברית המועצות האשימה היום בהודעה רשמית את המערב בהתערבות במשבר הלבנוני.

ההאשמה כלולה בהצהרה שפורסמה על ידי סוכנות הידיעות הרשמית טאסס.

ההודעה מפנה את ההאשמה ל„התערבות מערבית" נגד „חוגי השלטון בארצות הברית ובבריטניה".

„לאחרונה", נאמר בהודעה, „נתקבלו ידיעות חבוקות כי חוגי השלטון של ארצות הברית ובריטניה מכינים התערבות מזוינת בענינה הפנימיים של לבנון.

למטרה זו הוצע למשל להכליל את משקיפי או"ם שנשלחו ללבנון לתוך כח המשטרה של או"ם. עומדים להגדיל את מספר משקי־פים אלה. הכנות מסוכנות אלה מסותרות לשם התערבות בענינה הפנימיים של לבנון. מן המפורסמות כי על הכנות אלה מצהירים בגלוי מדינאים ראשיים בארצות הברית וב־בריטניה. כך למשל, במסיבת העתונאים שלו ביום 17 ביוני הצהיר מזכיר המדינה של ארה"ב, מר דאלס, כי יש צורך בהחזקת כו־חות מזוינים של או"ם בלבנון, שיהיו קצת יותר חוקים ושונים במידה מסוימת בהרכבם ממה שהוצע קודם.

אין לספק כי או־ם אשר נוסד למען שמירת הבטחון הבינלאומי ינוצל בדרך זו או אחרת עד ידי אויבי השלום כדי לכפות על תוק־פנות נגד לבנון. נאמר בהודעה ה־סובייטית.

זו ההצהרה הסובייטית הראשונה בענין לב־נון מאז שעתון מוסקבאי העלה בשבוע שעבר את האשמות כי „ישלחו „מתנדבים" לצד הסוריות המתנגדים למשטר הפרו־מערבי של הנשיא קמיל שמעון.

חוגים אמריקניים רשמיים דחו היום את ה־האשמה הסובייטית כתעמולה רוסית פיקוסה. הם אמרו כי אין לייחס משמעות מיוחדת ל־הודעה הסובייטית.

נורי סעיד יחדש הצעתו האנטי־ישראלית בברית בגדאד

לונדון, 24, (יו.פי. וסט"א) — ראש ממ־שלת האיחוד הערבי, נורי א־סעיד, הגיע אמש ללונדון — לדיונים עם ממשלת בריטניה ביחס למתיחות ההולכת ומחמירה סביב ל־בנון.

אם כי הביקור בן עשרת הימים הוגדר כ„פרטי", אין ספק, כי מערכו שיחות בין נורי סעיד וממשלת בריטניה.

בינתיים, האויב מספר אחד של קהיר הוא נורי סעיד, שהגיע אתמול ללונדון רשמית „כדי לבקר אצל רופאים", באורח בלתי רשמי „כדי למסור אינפורמציה ממקור ראי־שון למקמילאן ולסלוין לויד על המצב ב־מזרח התיכון", ולמעשה — כפי שמציינים משקיפים מדיניים — „כדי לחזק את המח־סום האחרון — הפדרציה עיראק־ירדן — נגד האימפריאליסם הסוביטי של נ. א. נאצר".

חוגים דיפלומטיים סבורים כי נורי סעיד שהתיאש מהלבנון ורואה אותה כאבודה, ינסה לחזק את הפדרציה שלו, ויתכן כי אחת הד־רכים לעשות זאת תהיה לקבל במועצת ברית בגדד, העומדת להתכנס בלונדון באמצע חו־דש יולי, החלטת אנטי־ישראלית חריפה.

בן־גוריון נגד התלטות עובדי המדינה לעבוד שעות קיץ

מאת סופר „חרות"

ראש הממשלה מר דוד בן־גוריון, יצא חוצץ נגד החלטת נציבות שרות המדינה להנהיג בכל משרדי הממשלה את שעות הקיץ החל מ־15 ליוני. **החלטת זו נותנת על־ידו „הסדר נפסד המביא להפחתת יעילות העבודה".**

התקפה זו על החלטת נציבות שרות המ־דינה באה כתשובה למכתב של עובדי משרד הבטחון אליו, שבו הם מודיעים לו שכל עובדי משרד הבטחון החליטו לא לקבל את החלטת נציבות שרות המדינה להנהגת שעות הקיץ במשרדם והם ימשיכו לעבוד גם ה־שנה כשם שעשו זאת בשנה הקודמת לפי שעות העבודה הרגילות, „מתוך הכרה שטרם הגיעה השעה. צרכי הבטחון מחייבים עדיין".

במכתב התשובה לעובדי משרד הבטחון כותב האש הממשלה כי הוא גאה על החל־טה זו ובין השאר מוסיף: „גם העובדים אתי יחד בשרד ראש הממשלה אינם מקבלים ההסדר הנפסד של שעות הקיץ אשר לפי הכרתי הוא מביא להפחתת יעילות העבודה. אני רוצה לקוות שדוגמתכם המחמדת תהיה למופת לשאר עובדי המדינה".

בעקבות מכתבו של ראש הממשלה, יש להניח כי נציבות שרות המדינה אשר היא קבעה את הנהגת שעות הקיץ בכל משרדי הממשלה, תגיב על התקפת ראש הממשלה, על החלטה אשר נתקבלה גם על דעתה של הממשלה.

כין העממית הודיעה היום כי ב־11 ביולי יוחל בפינוי 100 אלף „המתנדבים" הסי־ניים מקוריאה הצפונית.

לפחות 83 איש נהרגו וכ־400 נפצעו אתמול, בעת שמחסן זיקוקין־די־נור, ש־הוכן לחגיגת דתית, **התפוצץ בעיר טאנ־ור־אמארו, בצפון־מזרח בראזיל.**

האמרשלד הביא לביירות תשובת נאצר

תוכן התשובה לא נודע — חוששים להתלקחות מוגברת של הקרבות

ביירות, 24, (ע"ר, יו.פי., סי"צ וסט"א) — **מזכיר האו"ם מר המרשלד הגיע היום לכאן בשעה 11 בבוקר ומסר לנשיא לבנון את תשובת נאצר לפניה אליו להפסיק את ההתערבות המזויינת בלבנון.**

תוכן תשובת מר האמרשלד לא נמסר אולם נודע כי נאצר הביע הסכמה מסוימת לנסות ולהשפיע על מורדי לבנון.

נאצר הודיע למזכיר האו"ם אתמול כי **יהיה נכון להיענות לתביעת מר האמרשלד, כי יפעיל את השפעתו על מנהיגי האופוזיציה הלבנונית, אך ורק בשני תנאים — מודיע כתב „ניו־יורק טאימס" בקהיר.**

תנאים אלה הם:

א) יש לקבל כדבר ברור ב־החלט, שקע"ם אינו צד לסכסוך הלבנוני.

ב) כתמורה בעד התערבות־על־תנאי זו מצד נאצר, ישתדל מר האמרשלד להשיג מאת ממשלת שמעון ערובה, כי לא יינקטו צע־די תגמול נגד מנהיגי המורדים.

מאידך נמסר מחוגי האופוזיציה, כי לא תיתכן כל פשרה וכי „המורדים" יפתחו תוך 48 שעות בקרב המכריע.

מורדי לבנון הפעילו היום סצעה מחוץ ל־ערבות הצבא בענינים המדיניים של ישראל.

בן־גוריון אמר עוד כי שמע את נאום דיין בבית בכל אך לא מצא בו כל דיבור אסור, „לפי החלטות הממשלה הזיזועות לי או המתייבות אותי" והוסיף כי שי הרשות ביני הממשלה לאסור גם דברים שנאמרו ביני אלוף דיין, אם נראה צורך בכך.

הוא הקריא החלטות שהממשלה קיבלה ב־22.8.54 בהוסיפו: אני לא הייתי אז חבר הממשלה, אבל חברי הכנסת ברנשטיין, ספיר, סרליו ורוקח היו אז בממשלה.

בדבריו לא הזכיר עוד את האבחנה בין מדיניות חוץ ובטחון לבין מדיניות פנים, כפי שעשה זאת בנאומו בשבוע הקודם, ולאחר שהקריא את פקודות המטכ"ל שאל חבר הכנסת לנדאו בקריאת ביניים: על סמך איזה סעיף בחוק הוא הורשה לנאום ?

עקיצת־אגב מסורתית לעתונות

בדעתי התלטות אלו ובשמעי את הנאום (לא סמכתי על העתונות ולא אסמוך על להבא) לא מצאתי שום פסוק בנאומו של אלוף משה דיין" — אמר מר בן־גוריון.

לאחר מכן הוסיף: אולם לא הר הרעש שהוקם סביבו, אם כי לא מטעמים צבאיים, נתתי הוראה לדיין להפסיק הנאומים מטעמי הזינה ממלכתית, אם כי הוא איננו עכשיו בשרות פעיל בצבא".

הוא פנה לחבריו בקואליציה באמרו כי מי שמאמין ש„אני הכנסתי" או עלול להכ־ניס במידה כלשהי פוליטיזציה בצבא — אני מפציר בו שיצביע בעד הצעת אי האמון למשלה. כי ממשלה אשר סובלת בתוכה שר בטחון החשוד על פגיעה כזאת בצה"ל — אינה ראויה לאמון הכנסת והעם".

ועל בחירות נספרות

בסוף הוסיף בן־גוריון הכרזה: „אדבר בכל מקום שארצה על שיטת הבחירות ה־נספות ולא יפחידו אותי שום זלזולים ש־שמעתי מה ואינני יודע אם מותר היה להשמיעם".

אסתר רזיאל־נאור: „עלה בדרכה והצ־לח".

קריאות פיניים בעת נאום בן־גוריון

בזמן נאומו של בן־גוריון היו קריאות ביניים ממושכות בין ספסלי חרות—מפא"י. קריאות אלו החלו עוד לפני התחלת הנאום של בן־גוריון כשמר בגין פנה בסוף נאומו לחברי סיעת מפא"י „התגברו על המחד ואימרו למנהיגכם שידע לרסן את לשונו, כי הכנסת אינה מועצת מפלגתכם, כאן לא יהיו מונולוגים. כאן יקבל מנה אחת אפיים".

י. קרקמן (מפא"י) גסות רוח!

יו"ר י. שפרינצק: צריך להיותר כאשר מדברים בפנסת על חשבון אחרים.

ש. יוניצ'מן: הרי בן־גוריון התחיל בזב־ר ליון כשאמר על מר בגין שלא השתתף במלחמת השחרור.

ח. מגורי־כהן: הרי אתם מתביישים במה שבן־גוריון אומר.

א. שוסטק: הכנסת אינה סיעת מפא"י. כאן לא מפחדים מבן־גוריון.

בן־גוריון שינה דעתו והחליט להופיע

מר ד. בן־גוריון שבתחילת השבוע הה־ליט לא להופיע בכנסת כדי להשיב להצעת אי האמון, שינה דעתו לאור התסיסה שהת־עוררה לקראת הדיון בהצעה. הוא נרתע מלהטיל תפקיד זה על חבר ממשלה אחר מכיוון שהיה ברור שהם מתנגדים לעמדת ראש הממשלה.

ראוי לציין כי הידיעה על החלטת ראש הממשלה לא להופיע לשם מסירת התשובה פורסמה אתמול גם ב„דבר". כנרום להחל־טתו היה נוסח הצעה של תנועת החרות שהאשימה אותו בהשמעת דברי לעז ונאצה. מר בן־גוריון טען כי יו"ר הכנסת צריך היה לדחות הצעה בנוסח זה.

הגרטי לא יפרוש

— מאת סופרנו הכלכלי —

מר ג'ון ה

יום-יום בעולם

טיהורים בצרפת

אין ידה של המפלגה הקומוניסטית בצרפת משגת לחרוץ פסקי דין על חברית ש„סטו", אולם סיהורים יש בכוחה לעשות, ולפני ימים אחדים נערך סיהור במפלגה הצרפתית. סיהור זה נשמר בסוד, כל עוד לא אושרה החלטת המזכירות של המפלגה על ידי המליאה של הועד המרכזי, אם כי הסוד נתגלה סרם זמנו על ידי „פיגארו". אך עם אישור הסיהור על ידי הועד המרכזי, פורסם הדבר על ידי העתון הקומוניסטי „הומאניטה".

קרבנות הסיהור היו הפעם שלושה חברים חשובים של המפלגה: הפילוסוף הנודע לפחד והדוקטורים סאפין ואבי רמובץ' (אברמובץ' — אחה שומע, ניקיטה?).

הנמוקים הרשמיים שניתנו על ידי הבסאון הקומוניסטי הנם מסורתיים: „מאמצים לפורר את המפלגה ופעולות חתיריה".

אולם ברור, כי קרבנות הסיהור הזה אינם משמשים המטרה העיקרית לצעד האחרון של מרכז המפלגה, כשם ש־אימרה נוגז, שהוצא להורג, — לא שימש המטרה העיקרית לבוריהם של אלה שירו בו. גם באמצעות אימרה נוגז, ש־טוהר בארוח פיסי, וגם באמצעות שלוח שת הצרפתים שטוהרו בארוח רוחני, רצו הסטאליניאים הסוביייטים לפגוע ב־אויב מסוכן אלף של הקומוניזם האורתודוקסי והרביזיוניזם.

מר הנרי לפוור, אחד מחשובי הפילוסופים המארקסיסטיים, נהנה עד גיל רושו מן המפלגה מיחס כבוד רב מצד המנהיגים — ואנשי השורה, עדות לכך — ההערות שהושמעו בבסאון הקומוניסטי בקשר להוצאתו וכן העובדה שעוד לפני זמן קצר נירסם מר לפוור בחוברות לא בדולות — בשם „בעיות דיומא של המארקסיזם", בה בכלל האשמות בסטיה נגד ההנהלה הנוכחית של המפלגה הקומוניסטית בצרפת.

בירושים אלה אינם הראשונים וגם לא האחרונים. ברוב ההוצאות הקומוניסטיות או הקומוניסטיות־למחצה בצרפת ישובים „רביזיוניסטים". עוד לפני כן „סוהרו" קבר־העת „כלכלה ומדיניות", „המבקר", „אופקים". עוד ב־חודש נובמבר 1957 כתב העתון „פיגארו": „משבר אנשי־הרוח הוא ב־מלוא עצמתו", ויש להניח, כי גם הנוי רושים בצרפת וגם מעשי־הרצח בבוי דפשט לא יפתרו את הבעיה.

כנראה שהועד המרכזי הקומוניסטי בפאריז יודע על כך, כי לא הסתפק בהחלטת הגירוש, אלא פנה גם לסניפים בקריאה להעביר לפאריז „החלטות אמון במפלגה ובהנהלתה". הבסאון הקומוניסטי די הצרפתי אף הוא אינו מרגיש בכי טוב, אם נאלץ ב־17 ביוני להוקיע ב־מאמר של שלושה עורים את דבר קיומן של „פיצולים כביכול מתחר־תיים, הטוענים שהם קומוניסטים, אך בטרתם היא לזרוע מבוכה בקרב הקו־מוניסטים ואוהדיהם".

מובן שאין דברים אלה נכונים. אותם „פיצולי־קומוניסטים" שהתעתן „הומא־ניטה" מוקיע, הנם למעשה חברי ה־מפלגה הקומוניסטית, ואי אלה מהם אף תופסים עמדות חשובות.

*

אולם חילוקי הדעות בקרב מנהיגי המפלגה הקומוניסטית בצרפת, בקשר ל־אשיונות שלו של הגנרל דה־גול, הם אלה שהיו עדים בלתי־אמצעיים לדו־שיח בין הגנרל דה־גול, ומנהיגי המפלגה הקומוניסטית, ניצבה ההנהגה המפלגה הקו־מוניסטית הצרפתית נוכח אופוזיציה חזקה שהאשימה את המוסדות הרא־שיים של המפלגה במתינות יתסית לגבי ראש הממשלה הדחוי. ואילו כיום הו־קמה אופוזיציה שניה, בהסכמה, כי ה־מפלגה מרתיקה לכת כשהיא מוכיחה את הכבר המתחרתי־כביכול של מורים תורו ודאק ויקלו בתקופה שקדמה ל־הכרזת המלחמה של היטלר על ברית המועצות.

מן הראוי לציין, כי הקומוניסטים תעוניינים ביותר את ההנהגה הנוכחית הנם אלה שהיו עדים בלתי־אמצעיים לדו־שיח אלה שהיו אלה אותה תקופת שיתוף־פעולה עם ה־נאצים. האשמה המועזעת ביותר הוש־מעה על ידי מר אוגוסט האוץ, ראש שירותי־הבטחון לשעבר של המפלגה הקומוניסטית, שלא הורחק מעולם מה־מפלגה. הלה סיפר, כי מר מוריס תורז נתן פקודה בשנת 1940 לשתף פעולה עם הגרמנים. עד אחר, מר אוגוסט לקר, הצהיר, כי מר ז'ורז' גינגווין גיזון באותה תקופה למות על ידי ההנהגה המפלגה הקומוניסטית, משום שסרב לציית להוראותיו של מר מוריס תורז בדבר שיתוף־פעולה.

סוסטל שב לזירה

אחרי הופעתיו של הגנרל דה־גול בפני העתונאים, וגם בפני ה־צבור כולו באמצעות הרדיו, לא היה למעשה צורך בהופעה מיוחדת של מר ז'אק סוסטל, אלא אם כן רצה להוכיח לצבור, כי אין כל חילוקי דעות בינו לבין ראש הממשלה הנוכחי ביחס ל־שאלת אלג'יריה. העתונות הצרפתית מודה עתה קח אחד, כי מבחינה זאת אין הצליחה מסיבת העתונאים של מר סוס־טל במלואה.

מר סוסטל היה במצב־רוח טוב ב־פגישתו עם העתונאים ושום שאלות לא הביאוהו במבוכה. בראשית דבריו עיין, כי הוא מדבר „בעד", ואת דבריו אפשר למצות כולהלן:

הצבא באלג'יריה? איזו שאלה? זהו צבא צרפתי, צבא הרפובליקה, הייתי אומר אפילו, משלחת של צבא צרפת כ־לה באיזור רוזי־הסבל.

עמדתו הפוליטית של מר סוסטל? אחדות מאחורי הממשלה, אימון ב־גנרל דה־גול. אולם ביחס לתגובת ה־13 במאי במטרופוליה נקט מר סוסטל לשון הזירה ואמר: „אני נמצא כאן פחות מדי זמן, כדי שתהיה לי דעה ברורה בענין זה".

האיחוד? הוא צריך להתבסס על שויון כללי, על חזירה הדדית של הכלכלות, עליו לרחוק כל שלטון של גזע או דת.

טוניסיה? מעולם לא חמכתי בכיבוש מחדש של טוניסיה, וזהי מדינה עצמ־איית. אך כמובן שעליה למלא את כל החובות של מדינה עצמאית.

לפי הגדרת העתונות הצרפתית היתה הופעתו זו גם שיבחו החדשה לזירה המדינית במטרופוליה, ושיבה זו הוס־תרה בהצלחה.

יוסף גל

מושל קפריסין דהתיעצויות לזונדון

ניקוסיה, 24 (יו.פי.) — מושל קפריסין, סיר יו פוט, יצא היום בדרך האויר ללונדון כדי למסור דו"ח על התנועה הקפריסאית ל־מכנית הבריטית החדשה לסתרון בעיית האי למשך שבע השנים האחרונות.

הודעה רשמית מטרה, כי ייעדר מספר ימים, וכי דיון בעצדים הבאים להוצאת החכ־נית לפועל.

נשק ומתנדבים סוריים ממשיכים לזרום ללבנון

— שרות „חרות" —

נשק רב מעודפי הציוד הסורי — כולו נשק צרפתי ואנגלי — ממשיך לזרום יחד עם מתנדבים סורים ומצריים אל השטחים המוחזקים על־ידי המורדים בלבנון. אם כי לת הקו של הגנרל שיהב, הינו קו מתון כלפי המורדים, הרי שאין זאת אומרת שה־מורדים עצמם יסכימו כיום לכל פשרה שהיא עם קמיל שמעון וסאמי א־סולח. פרטים על־כך נודעו לי מפיו של עתונאי יחני ששהה בבירותו ובדרכו חזרה לארצו ערך גם סיור קצר בישראל.

ממשלת לבנון מנסה להשלות עצמה כי פשרה עם המנהיגים המורדים עדיין אפ־שרית אולם המורדים ממשיכים בדרך בם־עילותם ומדי יום ביומו גובר כוחם על־ידי תוספת רבה של מאות ואלפי „מתנדבים" מסוריה עם רובים, מקלעים, בזוקות, מר־גמות, תותחים קלים ומישושנים רימוני עו־שן ועוד. ידיעות מהימנות מוטרות כי המורדים מרכזים עתה בשטחים המוחזקים עתה על־ידי המורדים ומתכוננים להתקפה הגדולה על ביירות.

בתוך לבנון עצמה פועלים יד מנהיגי המרד קצינים סוריים ומצריים. בין הבולטים נמצא גם הברוגאדיר ממוצא דרוזי, שאוקת

החל הוויכוח על חוק הירושה

הכנסת החלה אתמול בויכוח הכללי על הצעת „חוק הירושה" הבא לקבוע דין ירושה ישראלי עצמאי.

את הצעת המבוא לחוק המוצע השמיע שר המשפטים פ. רוזן בשבוע הקודם.

ח"כ י. שופמן (תנועת החרות) עמד בדב־ריו על הסיבות הקב בסוגיות המשפטיות הרבות בחוק, וציין כי כשש השנים ש־עברו מאז הכנת הצעת החוק הראשונה בשנת 1952, לא נוצל הזמן להבהרת או־תן סוגיות. הוא נתקח את החוק לפרטיו והעלה שורת הערות.

כתוצאה מהשואה מרובים במדינה יש־ראל מקרי אימוץ ילדים. החוק מקנה לילדים מאומצים את כל זכויות הירו־שה. אולם בהעדר חוק אימוץ במדינה, לא יוכלו הילדים המאומצים ליהנות מחוק ירו־שה, ורק בדרך של צוואה אפשרי יהיה לשמור על זכויותיהם.

החוק המוצע מסדיר את בעיית הירושה בין בעל ואשה. אבל בהעדר חוק כבוע המסדיר את עניני ממון ורכוש בין בעל ואשה בחייהם, הרי שום הוראות חוק הי־רושה אינן מלאות ואינן פותרות את ה־בעיה.

כשרה על כתי הדין הרבניים

הצעת החוק משנת 1952 בעניני ירושה בטלת את סמכות בתי הדין הרבניים לטפל בעניני ירושה. בגלל משא ומתן קואלי־ציוני ביחס לגקודה זו עוכבה הנשת החוק לכנסת ובתור שרה הוכנס להצעת החוק הנוכחית סעיף האומר שבהסכמת כל הצד־דים, אם אין בינהם קטינים, אפשר להע־ביר את הדין בענייני ירושה לבית דין דתי וגם להסכים שדיינייו לפניו לפי דיני דת.

הנואם הציע שהסכמה כזו תהיה מות־נית בשמירה על זכויות היורשים, שה־חוק המוצע מקנה להם, דהיינו: לנשים והבנות היורשות.

דין ילד חוקי ושנולד מחוץ לנישואין

בהמשך הערותיו ציין מר שופמן, כי החוק המוצע משווה זכויותיו של ילד ש־נולד מחוץ לנישואין לזכויות הילד החוקי, אולם אין החוק מציג תנאי אב־הות מוקדמת של הילד על ידי ההורה המוריש, דבר שגורם לסיבוך הפרשה.

ע. איכיולב (כלליים) הציע להגביל את חופש הצוואה לגבי 50 אחוז מהירושה, כדי למנוע שלילת הירושה מיורשים על־ידי ריב מן מתיחות משפחתיות.

הכר מכל כל

נודע, כי חמתו של בן גוריון בו־ערת להשחית על יו"ר הכנסת, מר שפרינצק, על שהעז להעביר את הצעת אי־האימון של סיעת תנועת החרות כלשונה לדיון בכנסת. בהצעה נאמר, כי ראש הממשלה השמיע בהו־דעתו בכנסת דברי לעז ונאצה.

* * *

מאספות מחאה של תנועות הנוער השמאליות נגד איסור פעילותן בבתי הספר, כינה אביק מלכין מהקיבוץ ה־מאוחד את משה דיין בשם „משה הה־גול", וטען, כי דעותיו של הרמטכ"ל לשעבר הן „נושפנקא רשמית לקריירייזם במסוה של ממלכתיות".

* * *

מדינאים צרפתיים רשמו לפ־ניהם, כי משלחת מפא"י בקונגרס האינטרנציונל השני בבריסל הצ־ביעה עבור ההחלטה, המביעה דאגה על המארועות האחרונים בצרפת וחרדה על הצורה, שבה הגיע גנרל דה־גול לשלטון. כן הוזכר בחוגים אלה, כי נציג רשמי של מפא"י, מרק יארבלום, השתתף בהפגנה ה־אנטי־גוליסטית שנערכה על ידי הקומוניסטים ואנשי השמאל.

* * *

בין הסכסוכים שגרמו להתפטרותו של יו"ר הסתדרות הציונית בצרפת, מר אנדרה בלימל, היתה, גם המחלוקת סביב שליחתו של השר המפ"מי ר. ברזילי לשם ייצוגה של ממשלת ישראל בתגיגות ה־עשור בצרפת. מר בלימל טען, כי השר ברזילי אינו האיש המתאים לשליחות זו, אך הוסכנות התעקשה ואף איימה בהפ־סקת התמיכה להסתדרות הציונית בצרפת במקרה זזו תגרום קשיים לשר המפ"מי בביקורו... ביתנים הציתה ד"ר ב. גולדמן לפיים את אנדרה בלימל ולהבטיח לו כי במקרה ויחזור בו מהתפטרותו, יזאב גולדמן, כי נציגי הסוכנות לא יתערבו בסמכויותיו.

* * *

בין ב' בערב, כמה דקות לפני שידור החדשות נתקבלה קריאה טלפונית ב„קול ישראל" מאת אדם מסר את ההודעה המרעישה כי „הרב מיימון נפטר". מניחים, כי ההודעה הכוזבת היתה בחינת משאר ת־לב של קנאי דת.

יומן המדינה

מאת א. רמבה

שניים מני חמש מאות

חמש מאות צירים, עסקנים יהו־דים מארצות הברית, יושבים עתה בירושלים בועידת־היובל של ה־מג־בית היהודית המאוחדת".

א. אדיארד וואדרבורג

אדוארד וואדרבורג ראוי לכבוד שחולקים לו, אשיותו ומעשיו מהחיים אולי את התשוי־כה הנצחת למנבאים את סמיעתם הלאו־מית השלמה של יהודי ארצות־הברית. בן־אצילים הוא, בנו של פליקס וואדרבורג ו־נכדו של יעקב שיף, המחזון בכל שפע הטוב שבעו־לם מעריסתו ועד היום, חיפש תוכן לחייו ומצאהו בנאמ־נות לצורי־מתצבתו, לבני־עמו ולארץ־מולדתם. עוד אפ־שר לחשבו לצעיר, מסופקים אם כבר גמל את הפעיריה הרבי־עית של חייו וקופה של מעשים טובים מ־אחוריו זה כמה עשרות בשנים. הוא הטיל עצמו — ביחוד מני קום המדינה העברית — בכל להט נפשו לקלחת החיים היהודיים ופועל לטובת בני־עמו ומולדת העברים. נעים־הליכות וצנוע, כפי שאציל אמתי מסוי־גל להיות, ללא ביקוש תועלה וכבוד לעצמו, מגלם הוא בתוכו את הטוב והנאה שביהדות ובאמריקניות כאחת. במולו היחיד הוא, ש־הגזו אחוב על הברית. בעונות ובאחריות עובר הוא שנה שנה, מאז תקומת־מדינתנו, על פני אמריקה רחבת־הימים, דופק על דל־תותיהן של קהלות יהודיות, מרכז לבבות קשותים, מחמם לבבות קפואים ואוסף כסף למען ישראל ולטובת אחיו היהודיים הסוב־לים בגלויות חשכות מני פרוץ מלחמת־העולם השניה, וביחוד מאז המו עיניו בשורות־הקטל של אירופה אם עצמות מזי־הרעב היהודיים שבמחנות המות של היטלר וחש את הזנועה של חוסר־בית לם היהודי — בועד אוארדו וואדרבורג כסנגן, נשרף ב־צמאון למעשים בתשוקה להיטיב את גו־רלם של בני עמו. בבית אביו, פליקס וואד־בורג, שהיה מלאשוני העסקנים בחלק ה־בלתי־ציוני בסוכנות היהודית, שמע על ה־ציונות ופגש את מנהיגיה. אבל הניצוץ ה־ציוני־היהודי שבבר לאש־תמיד — משל עצמו הוא. נדלק בנעוריו למן היום בו עמד לפני שתים עשרה שנים על חרבות גיטו ורשה, ביחד עם הסופר האמריקני ג'ון הרסיי, אשר תאר את התקוממות הגיטו בס־פרו „החומה", ועד היום בו הביא וואד־בורג את הרסיי לי„ספר־וואדבורג" בארץ־ישראל, כדי שיראה את נצולי תותות ה־נאצים, שפתחו את פרשת־חייהם מחדש ב־אדמת המכורה העברית.

לפני ארבע שנים הייתי נוכח בניו־יורק בנשף שנערך לכבוד חילופי־הגברא בהנהלת „המגבית היהודית המאוחדת". וואדרבורג פינה את מקומו לילדים רוזנואלד, ולכבוד שניהם נערכה סעודה וכאשר עמד נשיא ה„מגבית", ההולך, אדוארד וואדרבורג, על הבמה באותו נשף, ובענוותו הישיבית ביטל את ערך מעשיו, שהם כ„דברים המובנים מאליהם", באשר „אחרת לא יכול היה לו הוב", ליספה את נשמותינו התקוות, כי לא תדעך שלהבת האחווה היהודית בעולם, ו־ששת מיליוני היהודים באמריקה ישמרו אף הם אמונים לרעיון תקומתו הממלכתית ועצ־מאותו של עמנו.

ב. הראביי הרברט פרידמן

בחודש יוני 1955 הייתי נוכח בטכס מעניין בוושינגטון: כתר הנהלת „המגבית היהודית המאוחדת" הוטל על ראשו של הראביי הרברט פרידמן. באותה חגיגה בלטו מביותר גנרלים ב־עלי־שם מצבא אר־צות הברית. „גנר־לים בחתונה יהו־דית" הרי הם תו־פעה גלותית יהו־דית טיפוסית עוד מימי הצארים. אבל זו הפעם היתה לה משמעות מיוחדת. היו שם גנרלים ע־טורי נצחון, שפע־לו במישרין ובע־קיפין להצלת שא־רית הפליטה היהודית: הגנרל קלארק, שהיה מפקד הכוחות האמריקאיים באוסטריה ה־גנרל ג'ונוף מק גארנ, שפקד על צבא ארה"ב באירופה, הגנרל לנצ'יוס קליי, מי שהיה מפקד הצבא האמריקני בגרמניה, והגנרל ג'ון הילדרינג, לשעבר סגן שר־החוץ לא־ווד־הביבוש. הגנרלים הללו באו לכבודו של הראביי הברבט פרידמן, שהיה אחד ה־יועצים היהודיים למפקדה האמריקנית בשטחי־הכיבוש הגרמני כחום המלחמה. שרי־הצבא הללו הם הם השושבינין למנהל החדש של ה־מגבית היהודית המאוחדת.

היו ימים ובצמרת של ה„מגבית" לא היו מעלים לדרגה העליונה של סולם ההנהגה אדם שיש לו גושפנקה של ציוני. אך הימים ההם חלפו. רובותיו של פרידמן הם ציונים רשמיים, והוא עצמו השתתף בהפגנה ה־בריתה" של העקורים לארץ־ישראל עוד בימי שלוט קלגסיו בחוץ בארצנו.

בין בעלותיו של הראביי פרידמן מונים שתים: א. הוא מד־ר עברית. הראיתם רא־יתי דפורמי שיגמור את בית־המדרש לרא־ביים, ותלשון העברית תהא שגורה בפיו? הנה למד אירוש ואינו חושש לשאר בהופעות פומביות. בנעוריו ובבחרותו לא ידע אף מלה אחת אידיש, כאחד מדור־הגו־לדים בארצו של קולומבוס. אולם במחנות־הפליטים למד את לשון ההמונים היהודיים שבמזרח אירופה, והוא שבר את המנהג הסנובי של מנהלי המגביות הכספיות, שאי־דיש טרימה ופסולה היא בעניינים.

כוחו העיקרי של הראביי פרידמן הוא בפה. מוניטין יצאו לו כנואם מעוניין, הוא משמיע דמעות מעיני שומעיו. ודוחי המח־מאה הגדולה ביותר, שאפשר לומר על אדם העוסק באמריקה במילנטרופיה (ולצערנו מתנהלת ה„מגבית" כל השנים בנוסח של צדקה), שלש שנות שירותו בראש ה„מגבית" הוכיחו שהוא מחונן גם בכושר ארגוני, ואם לא תהא גם השתא יריחה ניכרת בהכ־נסות, לטרות השפל הכלכלי בארצות־הבריח שבעה יהיה לזקוף את זה במידה מכרעה לזכותו.

* * *

אדוארד וואדרבורג והרברט פרידמן אינם שני האישים היחידים בן חמש־מאות שליחי ה„מגבית", הנושבים עתה בירושלים. יש בהם מנהיגי הכנה וכהנה יהודים נאמנים ולב־ביים, הראויים למעשיהם הטובים יועלו על כן. אך שני אלה, שסיפרנו עליהם לעיל, הם הדמויות הבולטות ביותר בגאלריה הנאה של יהודי־אמריקה, שחיפשו ומצ־או תיקון לנפשותיהם בתתם יד לביסוסה של המדינה העברית.

יהדות לבנון — עוד שעיר לעזאזל

אף על פי שהיהודים בעדה לאומית ודתית טרם סבלו במשרין מהתהומות בלבנון, הרי שבדומה לכל מיעוט לאומי ובמיוחד עקב הזיר־תם יהודים מצבם בכל ארץ ערבית הוא כאילו ישבו על לוע של הר געש בלתי כבוי, שעלול להתפרץ בכל רגע.

הזיקור של היהודים הופנה רק לאחרונה, לאחר שהתהומות בין הערבים לבין עצמם „התישנו" במקצת וכדי לשוב ולעורר את התעניינות תומכיהם הקלוקו המורדים לחפש שעיר לעזאזל, שאליו יוכלו להפנות את זעם תומכיהם. כיון שהדם היהודי שימש מאז ומ־תמיד מים על גלגלי מהפכות והפיכות הרי שלא נחוץ היה דמיון רב במיוחד כדי להת־קיף את העדה היהודית הקטנה ולטפול לה עלילה כלשהי.

באור זה אפשר לראות את ה„אולטימטום" האחרון שהגישה ה„גאדה", ארגון הגנמנה עם המורדים, לקהילה היהודית בלבנון, על „החזקת נשק" ובבית הכנסת דוקא...

הקהילה היהודית בבירות

המצב שבו שרויים כיום 10,000 יהודי לב־נון שימש נושא למחקר מיוחד שפורסם ע"י העולמי בניו־יורק המוסד לבעיות יהודיות של הקונגרס היהודי

תחת השלטון המנדטורי הצרפתי רכשו יהו־

די לבנון — שמספרם היה, בשנת 1944, 6,666 נפש — את ערכי התרבות והלשון הצרפתית. מצבם היה טוב וכתוצאה מכך עזבו יהודים את הערים דמשק ואלפו והשתקעו בבירות.

בירת לבנון, שבה גר קוב היהודים בארץ זו, יש לה קהילה יהודית מאורגנת היטב שבראשה עומד זעד ובחר. גוף מייצג זה, שרבה של בירות פועל בשמו, אחראי לרי־שום הסטאטיסטיקה החיונית כגון לידות, נ־שואין ופטירות — ומקיים גם מספר מוסדות סעד וצדקה.

בין הבנינים הצבוריים — שני בתי כנסת ושלושה בתי ספר שבהם לומדים כ־1300 תל־מידים.

המזכירומים הראשונים

אף על פי שבבירות נערכו מספר הפגנות אנטי־ציוניות, הרי שרק בשנת 1948, בפ־רוס ההתקפה הגדולה של מדינות ערב נגד ישראל, סבלו יהודי בירת לבנון מהתקפות על גופם וחרוותיהם.

בשנת 1948 הוטלו מצצות לתוך בית הכ־נסת שבבירות וכן לבתיהם של מספר יהודים שסרבו לתרום מכספם לקניית נשק למלחמה בישראל. המון פרוע התקיף את הרובע היהודי בבירות והפגנות אנטישמיות. פרצו בדרום לבנון. אולם יסודות נוצרים מקומיים עזרו ליהודים, והמשטרה, הן בבירות והן בדרום הארץ, התערבה להחזרת הסדר על כנו וה־רכוש היהודי, שנשדד על ידי ההמון — לידי בעליו החוקיים. באותם הימים ננקטו מספר צעדים אנטי־יהודיים גם על ידי הממשלה: כל היהודים שבאו מארצות חוץ קבלו פקודה לעזוב את לבנון, 40—30 מאנשי העדה הוס־לו למחנות ריכוז; על היהודים נאסר לצאת לחוץ־לארץ, וכמה פקידי ממשלה יהודיים פוט־רו ממשרותיהם. תקנות אנטישמיות אלו בוט־לו כאשר נפסקו פעולות האיבה הפעילות בעקבות תבוסת צבאותיהן של ארצות ערב

תקריות אנטישמיות ארעיות

לאחר מכן היו רק מקרים ארעיים של תקריות אנטישמיות. בשנת 1950, למשל, הת־פוצצה פצצה בבית הספר „אליאנס" שבבירות, שכתוצאה ממנה נהרגו שלושה יהודים.

יהודית המאוחדת. אך בימים ההם לא שפו־לו לב במיוחד בישראל. הוא עדיין היה „מרחוק", היה ראביי בקהלת ונוור שב־קולורדה, ואתו באו גדולים, ותיקים ומפור־סמים, אשר בשמם העידוהו כאילו בצל. אבל בראותם אותו בעבודתו בארה"ב, וב־יחוד בשמעם את נאומו רב־הרוח, שמו בי את עניינם, ולפני שלוש שנים הורישו לו את כהונת מנהל ה„מגבית" במקומו של הד"ר יוסף שורץ, אשר ירש את הנרי מונטור ב„באנדס".

היו ימים ובצמרת של ה„מגבית" לא היו מעלים לדרגה העליונה של סולם ההנהגה אדם שיש לו גושפנקה של ציוני. אך הימים ההם חלפו. רובותיו של פרידמן הם ציונים רשמיים, והוא עצמו השתתף בארגון מבצע „בריחה" של העקורים לארץ־ישראל עוד בימי שלוט קלגסיו בחוץ בארצנו.

בין בעלותיו של הראביי פרידמן מונים שתים: א. הוא מד־ר עברית. הראיתם רא־יתי דפורמי שיגמור את בית־המדרש לרא־ביים, ותלשון העברית תהא שגורה בפיו? הנה למד אירוש ואינו חושש לשאר בהופעות פומביות. בנעוריו ובבחרותו לא ידע אף מלה אחת אידיש, כאחד מדור־הגו־לדים בארצו של קולומבוס. אולם במחנות־הפליטים למד את לשון ההמונים היהודיים שבמזרח אירופה, והוא שבר את המנהג הסנובי של מנהלי המגביות הכספיות, שאי־דיש טרימה ופסולה היא בעניינים.

כוחו העיקרי של הראביי פרידמן הוא בפה. מוניטין יצאו לו כנואם מעוניין, הוא משמיע דמעות מעיני שומעיו. ודוחי המח־מאה הגדולה ביותר, שאפשר לומר על אדם העוסק באמריקה במילנטרופיה (ולצערנו מתנהלת ה„מגבית" כל השנים בנוסח של צדקה), שלש שנות שירותו בראש ה„מגבית" הוכיחו שהוא מחונן גם בכושר ארגוני, ואם לא תהא גם השתא יריחה ניכרת בהכ־נסות, לטרות השפל הכלכלי בארצות־הבריח שבעה יהיה לזקוף את זה במידה מכרעה לזכותו.

* * *

אדוארד וואדרבורג והרברט פרידמן אינם שני האישים היחידים בן חמש־מאות שליחי ה„מגבית", הנושבים עתה בירושלים. יש בהם מנהיגי הכנה וכהנה יהודים נאמנים ולב־ביים, הראויים למעשיהם הטובים יועלו על כן. אך שני אלה, שסיפרנו עליהם לעיל, הם הדמויות הבולטות ביותר בגאלריה הנאה של יהודי־אמריקה, שחיפשו ומצ־או תיקון לנפשותיהם בתתם יד לביסוסה של המדינה העברית.

מ. בגין משיב לדברי הנאצה של בן-גוריון

על דברי הנאצה

הכנסת בוודאי איננה מצפה ממני שלא אשיב על הנאצה, אבל אל תצפה שאני אקריש לה תשומת־לב מרובה.

רבותי חברי הכנסת הנכבדים, כתבו עתו־נים שאני נעלבתי. לא פגיה ולא מקצתיה. אך לא אכחד בפניכם, ידידים וידידים כאי־חה, שיש, ובשמעון דברים כאלה, משי־הלשת בלב מעין עצבות שאי־אפשר לבטא אותה בשפת אנוש. רבונו דעלמא כולא — צריכים אנשים להקדיש משחר נעוריהם את כל חייהם לעמם ולארצם; לעמוד בפ־ני מעגים נוראים, להרקיב גופותיהם בב־תונות־ריכוז, ללכת במנורי־הרדום, לסכן נפ־שותיהם יומם ולילה, לעזוב את משפחו־תיהם, לנוול — ולא בחיות אחת בלבד — מלחמת מעטים נגד הרבים, שמעטות כמו־תה, ולזכות — אם הם לא הועלו לגר־דום — במדינתם בת־חלומם, מעל במת בית־הנבחרים העברי, לשמוע דברים כאלה, ולו אפילו מפי אחד מבני־עמם, ואפילו אחה מכיר אותו, ועוד יותר — את פיו.

אך אין עצבות ואין ויכוח. לא רק למ־טה מכבודי, אלא היה זה מתחת לכבודו של הצעיר באלפי פקודיי לשעבר במערכות ישראל לתקומתו ולשחרורו, להתחקה על נושא זה של מלחמת הקיומיות עם אדם אשר טען בפני עם ועדה כי השאיפה להקמת מדינה יהודית מקורה במוכר הוטו־טוטי; שהבטיח בפני ועדת גויים כי ה־ציונות מעולם לא התכוונה ואיננה מתכוונת להקים מדינה יהודית, והיום הוא הקובע מה זאת ציונות — ואשר בימים בהם טו־בי הנוער העברי עמדו בחבוקרקוב לחיים ולמות נגד שלטון זה, למען שחרור האומה, הכריז: „בבידה שהשלטון והמשטרה ה־ברטיים מעוניינים בביעור הטירור, ב־מידה זו אנו משתפים אתם פעולה" — שאלו אלה יש גם משום מפנה מיוחד. הטעם החליטו להתחשב בדעת הקהל ולהאזיב שנותיהם תעמוד על הגובה.

נורית קדמן, „אם המחול העממי", רמזה כי שיפורים אלה יסודם בנסיון של שלשת „סטיבל־דליה" שהיו עד כה.

כינוס המחולות הראשון שהתקיים בקיץ 1944 היה נסיוני, ולכן עבר דוקא בסדר. השתתפו בו 200 רקדנים, שביצעו גם מחולות לועזיים.

הכינוס השני התקיים ב־1947. הוא היה יותר שמח. איתרע מלו ובאותה עת ערכו הבריטים עוצר בדרכים. 25 אלף איש נשארו ללא יכולת שיבה ה־ביתה. עם הוצר חשש, כי התפזרות המונית מבוהלת תמוטט את ה„הר", שעליו ישבו, נאלצו הרוקדים להופיע משך 12 שעות ללא הרף משעה 4 אחרי הצהרים עד 4 לפנות בוקר, כדי לרתק את הצופים למקומם. הטעם הי־נה התקד־מות. הרפרטואר לא כלל אף ריקוד לועזי אחד.

הפסטיבל השלישי, שנערך כבר ב־מדינת ישראל, היה שחות אי יותר בסדר. אילם המארגנים הגיעו לכלל הס־כמה, כי בכל זאת משהו לא בסדר. הדבר נבע בין היתר מ„ליקוי סבעי־שלא איפשר חזות טובה בהופעות. 7 שנים חיכו, בינתיים תקנו ושיפרו, וה־פעם, כך אומרים, יבוא הכל על מקומו בשלום.

*

באותה הזדמנות סיפרה גורית קדמן, כי בתקופה הטרום־מדינתית בא לארץ בן מארה"ב, שרצה להשקיע כסף בהכ־נת האמפיתיאטרון הטבעי שב„דליה". את הכסף הזה „ניצלו" אז למטרות יותר־רשקביליות. נרכש בו נשק שכדו־רין ערכו לאחר מכן פסטיבל־קונצרטי־רוגע באחת החניתות שלנו. מי שרוצה יאמין.

*

אם החלטתם לנסוע ל„דליה", תחזו שם בשליש מתוך 150 ריקודי־עם שנת־ברכה בהם מדינתנו. 50 ריקודים אלה יבוצעו ע"י 114 חוגים ולהקות המונים — שלושת אלפים רוקדים שיופיעו משך שני ערבים. בערב הגאלה תופענה 24 להקות מובחרות בנות 700 איש.

שלשת אלפי הרוקדים ישוכנו בקריה־מחיל מיוחדת שהוקמה עבורם במקום. ברפרטואר המחולות כתוב, כי כל אחינו בלי יוצא מן הכלל, תימנים, כור־דים, קוצ'ינים יופיעו בבחלולות וירקדו את ריקודיהם המקוריים.

לא התאפקנו ואנו מיכרחים לצטט בפניכם שיר מלברי שאינו אלא ריקוד נשים, אותו ירקדו אחיותינו הקוצ'־ניות:

„זמן האביב והאהבה חלף עבר,
נדם החליל, נבלו הפרחים,
הפרחים שה־יבו —
בזכרי אותם אני בוכה:
בלבבי היהה באה לגני היפה,
כה משכה אותי ביפיה —
זמן האביב חלף עבר!".

גם דרוזים, צ'רקסים יערבים ישתתפו במחולות. צבא ישראל שולח להקות מחול משלו. בסך הכל מחכים להש־תפותם של ששים אלף איש בשני ה־ערבים.

*

משהו על הנשים שעומדים מאחורי הענינים: גרסרוז קראוס מביימת את ה־מבוא. שלמה יפה מבית־אלפא יהיה ה־מנצח והמלחין של ערב הגאלה.

„קורס של שש שעות"

דפאל קלצ'קין, גבור מחזה „הביצה" פתח „קורס של שש שעות" ל„נימוסי־חברה במחוזות־סלוניים ומידרגיים".

מסתבר, כי קלצ'קין רכש לעצמו נסיון רב בהלכות נימוסי חברה שפותחו אצלי ביתר־שאת גם במחזהו האחרון והחליט להקנותם גם לשחקניה הצעירים של „הבימה".

מ. בגין משיב לדברי הנאצה של בן-גוריון

איים שלנו יחרנו מפמכותם. מ־תפקידים הפיקודי ויתערבו בפוליי־טיקה, הם יהיו ראויים לניפיפה ציבורית חמורה, ונגזוף בחם מ־על הבמה הזאת, כי לכך נוצרני ולכך נבחרנו. אזרחי ישראל! הם מיבונו לכך.

מה אסור על קציני הצבא

אם אלוף בצבא רוצה לעסוק בפוליי־טיקה — בבקשה, שיעזוב את הצבא. אבל כל עוד הוא בצבא, בל יעיז לומר שכל המפלגות רצות אחרי הבוחר ומבטיחות לו את אשר אסור להן להבטיח, ולמעשה, זאת אומרת, מועלות בניגוד לאינטרס הכ־דינה. אם המפלגות לא מוצאות־חן בעיניו, שיגלה אימיל־לב אזרחי — שהוא לטעמים יותר קשה מאומיל־לב צבאי — יעזוב את הצבא, יקום מפלגה משלו. ואם הוא בכל זאת חבר ותיק ונאמן למפלגה מסויימת — יעזוב כלפי נציגי העם הנבחרים, דברי הלעג יהנאצה, שהשמיע שוב על חשבון יו"ר הנועת החרות, עשו רושם רע. גם על יריבי הנועת ד'בוטינסקי, וזאת משום שגם הם עמדו על כך, כי ראש מפא"י סיו במידה זוגאה, שהוא מסוגל לסגוע ולהעליב „ללא אבחנה", וזאת מתוך הת־נשאותו האישית ומתוך הדגה, כי לו — מותר הכל.

כל הבאים בסגע עם בן גוריון החלו להבחין כי מתקרבת השעה, שבה ייהפך ראש הממשלה הנוכחי לבלתי נסבל בחיים הפוליטיים. דומנו, כי רוב הכנסת היה מצביע בחפץ־לב עבור הצעת אי־האימון לבן־גוריון, אשר הועלתה על ידי תנועת החרות. ברם, אין לנו אשליות בנידון זה. האינטרסים המ מ ש י י ם, המאחדים את שותפי הקואליציה, עדיפים, לפי שעה, על שיקולים ממלכתיים. עם זאת אין ספק, כי שעת המשבר ב„אחד בדורו" מתקר־בת.

כי על כן הוא נעשה מבודד יותר ויותר.

הערה מן הצד:

גומירקה מחה אף הוא על ההוצאה להורג של נוג.

*

נשאלת השאלה: כמה זמן עוד ישאר בלתי־תלוי?

יום-טוב

יום „יום טוב" לפקידי הממשלה. 1030 מנהלים של המשרדים יקיימו „יום העדרות" מעבודתם ויתעצד על ה־צעדים שינקטו בקשר למילוי הביעותיהם לדירוג השכר ושאלת השעות הנו

משק הכלכלה והפרטי

על הפרק

הקבלנים דורשים ועדה ציבורית

אור ליום שלשום נגעלה ועידת הקבלנים והבונים (ראה החלטות). ועידה זו נתכנסה כפתיחה למבצע הסתערות נגד צורת חלוקת העבודות הציבוריות.

בזמן האחרון, בישיבות של קבלנים ארציים, או בדו"חות שנתקבלו מכל הארץ במרכז הקבלנים, באו הקבלנים למסקנה כי הרוב המכריע (85%—80) של העבודות הציבוריות עבור אגף השיכון, נמסרים ללא מכרזים, ל„סולל בונה". לעומת זאת נמסרים יתר 20%—15 של העבודות הציבוריות, בצורת מכרזים. יתר על כן — אף באחוז קטן זה של עבודות שניתנות לפי מכרזים, משתלמת החמורה ע"י הממשלה, בצורה שאינה מקובלת באף מדינה בעולם. למרות שחוזים נחתמים עם הקבלנים ע"י נציגי ממשלה, ולמרות שבחוזים אלה נקבעים מראש סדרי התשלומים, הרי משלמת הממשלה עבור העבודות שהוא מוציאה, באיחור של שניים שלושה חדשים מן המוסכם, וגם זה רק ב־20 אחוז במזומן, והיתר משתלם ב„סילוקין". דהיינו — ניירות של החשב הכללי, המאפשר תשלום למסים וכדומה. הקבלן, במידה ויש לו צורך במזומנים, עושה דיסקונטו על ניירות החשב, פעולה המייקרת את הוצאות הבנייה או המכניסה את הקבלן להפסדים.

העבודות הנמסרות, לעומת זאת, ל„סולל בונה" ללא מכרז ותחרות, מאפשרות לחברה זו לקבוע מחיר גבוה עבור עבודתה. מחיר זה מאפשר ל„סולל בונה" לחכות זמן רב על כספה ואף להעזר באשראי שחור — דבר שאין ביכולתו של הקבלן הפרטי, החייב להתחרות במכרז.

המדובר הוא בעבודות של עשרות מיליוני לירות. מסירת עבודות אלו ללא מכרז פוגעת, איפוא, לא רק בקבלנים, אלא גם באוצר המדינה.

הקבלנים דורשים עתה הקמת ועדה ציבורית־ממשלתית, לבדיקת החשבונות של העבודות הציבוריות בשנה החולפת, שהיו בהיקף של 180—150 מיליון לירות. הקבלנים דורשים שתועדה תקבע מה בנה הסקטור הפרטי מעבודות אלו וכמה עלתה בניה זו לממשלה, ומה בנה הסקטור ה„הסתדרותי" וכמה עלתה בניה זו.

אם תיענה הממשלה לדרישה זו, עלולה הועדה לגלות דברים מעניינים ביותר... זאת גם הסיבה מדוע החליטו הקבלנים לעורר את דעת הקהל במדינה לנושא זה — מבקר המדינה, הכנסת ועוד — כדי לשים קץ להפליה המסכנת את קיומם.

לדוגמא, מקרה בולט של הפליה: לפני חדשים מספר פורסם מכרז על בניה בתל־ירוחם בדרום. השתתפו במכרז 14 קבלנים, ביניהם „סולל בונה". ההצעה הזולה ביותר היתה של קבלן פרטי ידוע, שבנה כבר רבבה בדרומה של הארץ. אולם העבודה נמסרה ל„סולל בונה". ושואל אותו קבלן — „מדוע ללכת למכרזים ולהוציא כסף על הכנת התכניות והערבות הכספית, הרי בלאו הכי לא אזכה במכרז. שהוא פיקטיבי גרידא".

כיצד להוזיל גביית מס־קניה

אחר שהונהג מס קניה אחיד בשיעור של 10 אחוזים לכותנה, ויסטרא וולסטרא והזורע, אין יותר כל סיבה מדוע לא לגבות את המס במקור. גביה זו במקור יכולה לחסוך הוצאות וטירדה רבה ליצרנים, להבנים את אותו סכום הכסף לאוצר — והכל במנגנון ממשלתי אפסי. יתר על כן — צורה זו של גביית המס, מאפשרת בקורת מלאה.

נראה לנו שיש להנהיג מס אחיד גם לגבי צמר, דבר שיאפשר יעול בגביה. כיום שיעורי המס בענף זה הם שונים לכל סוג: לבדי צמר סרוק — 30 אחוז: לבדי צמר מנופץ — 15 אחוז; ולצמר לסריגה — 1.5 לירות לק"ג חוטים.

ארגון המנהלים

—לאחרונה נשמעו הצעות על הקמת ארגון מנהלים במדינה. ה„הסתדרות" מתנגדת להקמת ארגון כזה ושמה אבני נגף על דרך הקמתה.

המנהל נחשב כיום לאחד המקצועות החיוניים ביותר ליעול היצור, ולארגון וכדומה. בבריטניה, למשל, מקבל המנהל הנחות גדולות במס הכנסה.

בישראל, משום מה, מקופח דוקא סוג עובדים חיוני זה, ואף את ארגונותם אין רואים בעין יפה. רבות למדנו ממדינות חוץ — מדוע לא נלמד לכבד ולהוקיר את המנהל בייצור? (צ. ק.)

עדיין על הפרק

המועצה לענייני התעשיה

טרם הוקמה

בתחילת חודש אפריל הבטיח שר המסחר והתעשיה לחחיש את הקמת המועצה לענייני התעשיה. מאז עברו כבר חדשים מס־פר, והמועצה המיוחלת כל כך ע"י התעשיינים, טרם הוקמה.

העלאת המכס לחומרי

פלסטיקה

לפני כשבוע האשתנו את השלטונות ש־על ידי העלאת המכס (28 אחוז) על שני חומרי גלם יסודיים בענף הפלסטיקה, הם מפריעים הבסחה מפורשת שניתנה לתעשיי־נים. השלטונות לא מצאו עדיין לנכון להגיב על האשמה חמורה זו.

פגיעה בייצרני מכונות וציוד

השלטונות ממשיכים בנביית מס עבור ברזל מקצועי, מתעשיינים ובעלי מלאכה לייצור מכונות וציוד. ייבוא המכונות וה־ציוד בצורה מזנמרת, פטור ממכס. במו־שב הכנסת האחרון, הוגשה שאילתה בני־דון לשר המסחר והתעשיה, ע"י חבר הכנ־סת מר נחום לוין.

מס קניה על בדי צמר

תעשייני ענף הצמר דורשים הקפנת מס הקניה, כי ענף הצמר נמצא בשפל. חי־שוב מחחיר הבסיסי לגס הקניה הועלה ל־אחרונה, למרות שמחיר הצמר ירד בשחקי העולם.

חברת השילומים וייצרני

טכסטיל

חברת השילומים אינה מוצאת לנכון לה־גיב, לתמיחתנו, מדוע אין היא מזכה את ייצרני הטכסטיל בקס־טקונוס, שהיא מקבלת מן התעשיה בגרמניה. מבקר המדינה חח־לים כי ניכוי זה מגיע לייצרנים. אולם חברת השילומים עוקפת את החלטת חח־בקר.

מפעלי המים בגליל התחתון

המועצה האיזורית הגליל התחתון קבלה כי הגליל התחתון הוזנח באספקת מים. ב־20.6.57 הבטיח שר החקלאות לנשות מיד לביצוע מפעל הכנרת וסיימו תוך שנה. אולם עד עתה טרם נעשה דבר. שר החקלאות חכחיש דברים אלה וטען בתגובה, כי הוא לא הח־ייב בפני המועצה האזורית לסיים את מפעל הכנרת. ב־צוע התכנית נדחתה בגלל קשיים תקציביים, והוקצב בתקציב רק סכום של 1.5 מליון ל"י לביצוע השלב הראשון מתוך שלושת שלבי מפעל הכנרת. אולם גם שלב ראשון זה טרם הוחל בביצועו.

אזורים סגורים בפני

בניה פרטית

טרם שמענו תגובה על אזהרתו של ד"ר פורדה, לשנות את המצב בו אזורים של־מים בארץ סגורים בפני בקבלנים פרטיים.

יפורסמו מאזני „כור"!

חברת „כור" מסתפקת עדיין בפרסום דו"חות כספיים. מדוע חוששת היא להינ־זלת לדרישתנו, לפרסם את מאזני המפע־לים המאורגנים בה?

קרית־הפלדה

בעוד שחילוקי הדעות סביב כדאיות קר־ית הפלדה, בין מר אדרדייך לבין ועדת קרית הפלדה, מחריפים, נתגלו חילוקי דעות בין מומחי הממשלה לבין מומחי „כור". מסתבר שמומחי הממשלה סוענים כי הפ־קת ברזל מעפרות הברזל במורה, אינה רנטבילית. קרית הפלדה הוקמה אפופה על יסוד חומר גלם שאינו כדאי להפקה.

הרקע לשמועות על פרישתו של הגרטי מתפקידו בישראל

משק ה„הסתדרות" עדיף בעיני המשטר על המשק הלאומי

דובר משלחת הסיוע מכחיש את פרישת ראש המשלחת

— מאת **צבי קפלר**, טופרנו הכלכלי —

לפני כשבועיים עזב את ישראל, בדרכו לארה"ב לחופשה, מר גין הגרטי, הכפו־פה על משלחת הסיוע האמריקני בישראל. לא עברו ימים מספר ועתון „לברחב" ידע כבר לספר לקוראיו, כי „חוגים כלי־כליים ציינו שהגרטי, שהגיע רק לפני זמן קצר לארץ, חזר מארה"ב לפני כחודש וכ־כר יצא לחופשת מולדת של שלושה חד־שים. חוגים אלה הביעו את הסברה, כי הגרטי לא יחזור עוד לישראל וכי יוח־לף ע"י מומחה אמריקני אחר".

למעשה, החלו מחלכות השמועות, שמר הגרטי יוחלף במומחה אחר, עוד זמן רב לפני עזיבו את הארץ לחופשה בפעם ה־זאת, והשמועות דבו ביחוד עת עזב את הארץ לארה"ב לפני חדשים מספר. גם אז ניבאה העתונות, ביחוד העתונות ה„הס־תדרותית", כי מר הגרטי לא יחזור.

משלחת הסיוע מכחישה

פנינו לדובר משלחת הסיוע האמריק־נית, לקבל את תגובתו על הפרסומים האח־רונים, בקשר לפרישתו של מר הגרטי תשובתו היתה חד־משמעית:

„הדבר העובדתי היחידי הוא, כי ראש משלחת הפעולות יצא לחופשה בלבד ולא תוכנן ואף לא דובר על כך כי הוא יפרוש מתפקידו. נכון הוא, כי מר הגרטי היה לפני זמן מה בארה"ב, אולם לא לחופשה. לפני עזבו את הארץ, הוא אמר לי, כי כבר לא הי־תה לו חופשה זמן רב, ועל כן הוא ליקח עתה חופשה ממושכת".

הרקע לשמועות

מי שעוקב אחר היחסים שבין משלחת הסיוע האמריקנית לבין ממשלת ישראל, בייחוד מאז חודש יוניאר 1955, כאשר פורר סם הדו"ח הידוע של קרל „סטנפורד", מסכח כי קיים גורם המעוניין בהרעת היח־סים בין משרד האוצר להגרטי.

דו"ח „סטנפורד" לא פרסם ברבים דנע־שה אף לחץ לבניגוז לגמרי. הפיכה היתה נעוצה במשפט אחד מעמוד 79 של הדו"ח, הקובע:

„פעולות ההסתדרות והיקפן הן ללא כל השוואה למדינות אחרות, מקומה ופעולתה עלולה לא להיות מובנת, בייחוד למשקי־עי הון חוץ. לכן היה רצוי שייעשה מח־קר ובדיקה אובייקטיבית על ההסתדרות ו־על הקשר שלה למטרות ולהתקדמות של כלכלת ישראל". אנשי סטנפורד אף הציעו להרכיב את צוות החוקרים מן המדינות המשקיעות כסף בישראל.

מאז פרסום אותה דעה, כאילו ו„חזול שחור" עבר בין משלחת הסיוע לבין גורמי ה„הסתדרות", שהשפיעו, כמובן, גם על משרד האוצר ויחר המשרדים הכלכ־ליים במשלה.

השיניי הראשון במדיניות הסיוע

השיניי הראשון במדיניות הסיוע האמ־ריקני לישראל הורגש בחודש מאי 1957 כאשר הכריז מר רוס גרידלי, מנהל המ־דור לתעשיה ומחצבים במשלחת הסיוע, כי הסיוע הטכני של משלחת הפעולות ה־אמריקנית לתעשיה הישראלית, יבוצע רק ע"י מומחים מיוחדים שיזומנו מדי פעם מן החוץ, ולא ע"י צוות מומחים קבועים. נעשה כאן נסיון לאשר את כספי הסיוע אך ורק למפעלים שיוכיחו את כדאיותם ו־את חרומתם לאותה מטרה לשמה. ניתנים כספי הסיוע — קידום העצמאות הכל כלית של ישראל.

באותה הזדמנות הצהיר מר גרידלי דבר נוסף, שאף הוא הביא להתמרמרות חו־גים שונים בממשלה — משלחת הסיוע תשים את הדגש על סיוע מוגבר לתע־שיה, בעוד שבעבר הושם הדגש על החק־לאות, לבניה לא ייענתן סיוע בכלל. המ־דה היא: עידוד הייצור והשיווק.

עידוד „מפעלים לא־ממשלתיים"

עברה כחצי שנה, ומר הגרטי נשא ב־חודש יוניאר השנה את נאומו הידוע ב־מועדון „רוטרי" בחיפה, שהביא בעקב כותיו פולמוס חריף בעתונות הישראלית. מר הגרטי מסר באותה הרצאה כי:

„כל תכנית שתוגש תיבחן אינ־דיבידואלית, בהתאם ליתרונות שלה. יועדפו מפעלים לא־ממש־תיים ועל הלוזים יהיה להוכיח ש־אין הם יכולים לקבל הלוואות ממקור אחר".

חודש וחצי אחר אימו נאום, ועתון „דבר" כתב כפי סופרתו בארה"ב הנה זמר:

„גין הגרטי, ראש משלחת הסיוע האמרי־קני בישראל, עושה עתה בחשיגנטון לשם הציעצוויות עם ראשי מינהל הסיוע כאן. ההתיעצויות מוגדרות כשגרתיות בפי ה־גורמים הרשמיים: אילם בשיחות פר־טיות אין מסתירים, בעקבות הקמ חילוקי־ההשקפות בין הגרטי לבין מיסודות ממ־שלתיים ישראליים בשאלות ביצוע ופי־רוש סמכויות.

ידיעה זו בעתון „דבר" פתחה את הס־כר, והידיעות על פרישתו של מר הגר־טי ועל חילוקי דעות רבו. בשיחות אישיות הביעו, אמנם, אנשי האוצר את הדעה כי יד ממשלת ישראל אינה בשמועות אלו.

הרהורים...

שר האוצר הפתיע לטובה!

בנאום התקציב שלו הבטיח שר האו־צר הנחות במס הכנסה להשקעות הון. חדשים מספר אחר הבטחותיו אלו נגיש השר לביצוען ואף הודיע כי הוא מכפיל את ההנחות שהובטחו...

...שר האוצר הבריטי הוכיח, אם היה בכלל צורך מוכחה כזאת, כי עידוד הייצור חשוב יותר מהכנסות לאוצר המעכבות ומפריעות לייצור. כך הדבר בבריטניה, שקבעה כי ייצור וייצוא חשובים ממס הכנסה.

ואצלנו?

משבוע לשבוע

- חברת העובדים של ה„הסתדרות" הכללית, אישרה העברת התחבורה לרשות ציבורית־ממלכתית.
- ישראל הפסידה בבוררות הנפט במוסקבה, מאחר שחביעת „חברת ירדן להשקעות" לפציויים בסך 2.4 מליון דולר עבור ביטול החוזה לאספקת נפט ע"י ברית המועצות, נדחתה ע"י הבוררים במוסקבה
- רוסיה החליטה על „מהפכה" בחקלאות, ע"י ביטול חובת האכרים למסור את היבול לשלטונות.
- „ועדת נפתלי", השלימה את ההכנות לפיצול „סולל בונה" לשלוש חטיבות, ע"י קביעת מיקומם בחטיבות של המפעלים השונים.
- בירושלים נפתחה הועידה הארצית של המגבית היהודית המאוחדת, שהיא ועיתן יובל העשרים למגבית הראשונה שהתכנסה מחוץ לארה"ב.
- נפתח „המפעל לעידוד הקניה", שהוכרז ע"י התאחדות הסוחרים.

„סערה" בבקבוק החלב

מאת **שלמה נקרימון** סופר „חדרות"

משכנכנס מר מילכמן, מחלק החלב האי־זורי, לדירת הגב' פייקוביץ, והציע לה את שני בקבוקי החלב היומיים, הופתע לש־מוע כי כאלה מונחים מבעוד יום במקרר המשמלי שלה.

— „היכן קנית חלב זה?" שאל ברוגז.

כנראה חשש שקם לו מתחרה מחלק חלב אחר.

— „קניתי איתם הבוקר בחנות המכולת" השיבה הגברת.

— „מה פתאום בחנות מכולת, הרי את קונה תמיד אצלי?" הכשיך מר מילכמן להקשות.

— „פשוט מאד. הלכתי לחנות המכולת לקנות לחם והחנוני הציע לי חלב. אז קני־תי". השיבה גב' פייקוביץ בהיסוס מה. זו לא היתה מנת חלקו רק של מר מילכ־מן. המוני חלבנים בכל רחבי הארץ נתקלו בה. כשערכו מר מילכמן וחבריו את ראונם בסוף החודש נתברר להם, כי הכנסותיהם פחתו בדי 20 אחוז, שכן, שותף חדש להכ־נסותיהם קם לחלבנים, והוא החנוני.

* * *

עד עתה התחילו לטפל ב„שותף" זה רק חנוני תל־אביב. בעיר זו מוצאים את מר־נסתם 350 מחלקי חלב המפרנסים 1500 נפשות.

יומן של מחלק חלב מתחיל בהשכמה הבוקר. הוא אץ אל מקום חלוקת החלב, מעמיס על תלת־האופניים שלו את אותם עשרות או מאות בקבוקי החלב שנועדו לחלוקה באיזורו ומחלקם לצרכניו הקבועים פרנסתו באה לו, איפוא, מאנשים אלה.

חלוקת איזורים זו נכנסה לתוקף רק לפני שלוש שנים. עד אז חולק חלב מכונים. לאחר שהוחלט לשוקן חלב מיוסטר בבק־בוקים נתאפסו כל מחלקי החלב, בני ה־קטורן החפשי והשיתופי, והחליטו לחלק את העיר לאיזורים. איזור איזור ומחלק החלב שלו, במשפט מוסגר נציין כי ניצבה אז בעיה של ישישים, אינוולידים ואמולו ישישות שעסקו בחלוקת חלב. מאחר והוב־רר כי מסיבות אלו או אחרות הם לא יוכלו להשתלב בהסדר החדש, שולמו להם סכומים גדולים כפיצוי והם עזבו את המקר צוע.

מאז הוחל בחלוקת החלב בבקבוקים הצ־טרף לעסק החנוני, על מדפי חנויות המ־כולת נוסף מצרך חדש: חלב בבקבוקים.

* * *

טוען זלמן גבר, מזכיר ארגון מחלקי החלב בתל־אביב: „עפויה לנו התמוטטות כלכלית". והוא מסביר: המחלק מאבד את פרנסתו ולעומתו מגביר החנוני את הכנס־תו. לחלבן רק מצרך אחד למכירה ולחנוני עשרות מצרכים. הצרכנים יתחילו לקנות את החלב בחנויות המכולת, ומחלקי החלב יאבדו את משענתם. הם יצטרפו לאלפי ה־מובטלים בארץ. מר גבר יודע לספר על חלבן אחד, אב לארבעה ילדים, שאיתרע מזלו ואיזורו מוקף חנויות מכולת לא מעטות. הלקוחות נשרו מפני עקב תופעה זו. מפרנס זה מהווה דוגמה קלאסית לגורל הצפוי לחלבנים האחרים, סוברים מחלקי החלב.

* * *

טוענים החנונים „אנו לא אשמים". „מ־נובה" אשמה בכך, שכן, היא רוצה להגביר את מצרוכת החלב. „תנובה" מנמקת את צעדה בכך שהתפוקה תהיה רבה והתצרו־כת תוגבר אם יהיה אפשר להשיג חלב משך כל שעות היום. „אנחנו", אמרו לי חנונים אחדים, „מוכנים לוחר על מצרך זה". הם אפילו הצביעו על חנויות מכולת פסויימות, שבעליהן, מעמעמ סולידריות עם מחלקי החלב, לא מוכרים חלב.

עקרת הבית מצדדת למעשה במחלק ה־חלב. „אולם מה אני יכולה לעשות אם החנוני מבקש אותי לקנות?"

מחלקי החלב רואים כגורם אשם ראי שוני את החנוני. הם טוענים, כי אם אפילו „תנובה" לוחצת, לא מוכרחים לכרוע ברך בפניה. הם ציאיימים בנקיטת אמצעי לוח־בעקבות המלצותיו של י. יוזר, מוכחה אמ־ריקאי שהובא לארץ באמצעות משלחת הפעולות. משרדי הממשלה לא ראו כל תועלת בהתמנות של המכון, מאחר שבתנו־אים הקיימים לא יביא המכון כל תועלת ממשיי.

המכון צריך לעסוק בייעוץ ליצואנים, טיפול בחקר שחיקים, באריזה ועוד".

כאשר פרסמנו דומנו דברים אלה, שאל־נו גם את השאלה: אם משרדי הממשלה „לא ראו כל תועלת" במכון, מדוע העמי־דו שר בראשו?

מה יסיקו האמריקאים?

אין אנו יודעים אם מר הגרטי יחזור ל־ישראל בתום חופשתו. דובר משלחת הפ־עולות מודיע, כי הוא יחזור והוא מבחיש כל ידיעה אחרת.

אולם לא בזה השאלה. העלינו את הדב־רים ואת המחלשלות המאורעיה, כדי לש־אול את כל אותם החוגים הספרחיים, בכמוגה ובזדון, את הידיעות על פרישתו של מר הגרטי, ידיעות שהם יותר מ„רצון שבבלב" מאשר עובדות מאושרות — האם אין הם דואגים למה שיגידו האמריקאים ולאשר יסיקו, מן היחס של ישראל לאדם המייצג כאן את ארה"ב, ואשר עושה מאב־צים לקום את המשק הישראלי לעצמאותו? וכל זה רק מכיתן שבלכלן מן החוץ קבע, כי יש להעדיף את המשק הלאומי והיזמה החופשית על המשק ה„הסתדרותי" המגו־ן שם?

הצעת נציגי נותני העבודה בג'נבה

הקמת ועדת מומחים, אשר תבדוק את הסיבות לאי־הצטרפות של חלק ממדינות — חברות, לאומנות והמלצות של ארגון הע־בודה הבינלאומי, הוצעה ע"י נציג נותני העבודה בישראל, עו"ד י. האומן, בועידה השנתית של הארגון שנערכה החודש ב־ג'נבה.

מר האומן, שדבריו הושמעו במסגרת הויכוח הכללי על הדו"ח של המנהל הכללי של הארגון, הציע שועדת המומחים תבדר, בעקבות המלצותיו של י. יוזר, מומחה אמ־ריקאי שהובא לארץ באמצעות משלחת הפעולות. משרדי הממשלה לא ראו כל תועלת בהתמנות של המכון, מאחר שבתנו־אים הקיימים לא יביא המכון כל תועלת ממשיי.

המכון צריך לעסוק בייעוץ ליצואנים, טיפול בחקר שחיקים, באריזה ועוד".

כאשר פרסמנו דומנו דברים אלה, שאל־נו גם את השאלה: אם משרדי הממשלה „לא ראו כל תועלת" במכון, מדוע העמי־דו שר בראשו?

מה יסיקו האמריקאים?

אין אנו יודעים אם מר הגרטי יחזור ל־ישראל בתום חופשתו. דובר משלחת הפ־עולות מודיע, כי הוא יחזור והוא מבחיש כל ידיעה אחרת.

אולם לא בזה השאלה. העלינו את הדב־רים ואת המחלשלות המאורעיה, כדי לש־אול את כל אותם החוגים הספרחיים, בכמוגה ובזדון, את הידיעות על פרישתו של מר הגרטי, ידיעות שהם יותר מ„רצון שבבלב" מאשר עובדות מאושרות — האם אין הם דואגים למה שיגידו האמריקאים ולאשר יסיקו, מן היחס של ישראל לאדם המייצג כאן את ארה"ב, ואשר עושה מאב־צים לקום את המשק הישראלי לעצמאותו? וכל זה רק מכיתן שבלכלן מן החוץ קבע, כי יש להעדיף את המשק הלאומי והיזמה החופשית על המשק ה„הסתדרותי" המגו־ן שם?

משבוע לשבוע

- חברת העובדים של ה„הסתדרות" הכללית, אישרה העברת התחבורה לרשות ציבורית־ממלכתית.
- ישראל הפסידה בבוררות הנפט במוסקבה, מאחר שחביעת „חברת ירדן להשקעות" לפציויים בסך 2.4 מליון דולר עבור ביטול החוזה לאספקת נפט ע"י ברית המועצות, נדחתה ע"י הבוררים במוסקבה
- רוסיה החליטה על „מהפכה" בחקלאות, ע"י ביטול חובת האכרים למסור את היבול לשלטונות.
- „ועדת נפתלי", השלימה את ההכנות לפיצול „סולל בונה" לשלוש חטיבות, ע"י קביעת מיקומם בחטיבות של המפעלים השונים.
- בירושלים נפתחה הועידה הארצית של המגבית היהודית המאוחדת, שהיא ועיתן יובל העשרים למגבית הראשונה שהתכנסה מחוץ לארה"ב.
- נפתח „המפעל לעידוד הקניה", שהוכרז ע"י התאחדות הסוחרים.

בחקלאות

תכנית לפיתוח גידול בקר לבשר

(80—70 ראש).

ו. ביחס למשקי שדה שאין להם שטחי מרעה, יהיה דיון נוסף במרכז לתכנון מ־שותף.

ז. בכל ישוב שיוחלט להכניס ענף בקר לבשר, יש לקבל מדריך מיוחד (על תקציב העדר). „מדריכי הבקר" יקבלו הוראות מ־מדריכים הבלתי „שהם מקבלים אותן מהועדה העליונה לכוון ענף הבקר.

מעקב אחרי בוגרי בתי ספר חקלאיים

מחקר מעניין נעשה לפני זמן מה ע"י מו־סד סאלד — מעקב אחרי בוגרי בתי הספר החקלאיים במדינה. מטרת המעקב — בדוקת תעסוקתם של הבוגרים, באם היא חקלאית או לא.

המחקר מתיחס לשנים תש"י — תשי"ו. במשך חמש שנים אלו סיימו את בתי הספר החקלאיים 815 בוגרים, מהם 544 בנים ו־271 בנות. נבדקה תעסוקתם של 681 בוגרים ובוגרות מתוך סך המסיימים.

התברר, כי 79.9 אחוזים מן הבוגרים הם ילידי הארץ, 16.4 אחוזים עלו ארצה עד שנת 1948 ו־3.7 אחוזים עלו ארצה משנת 1949 ואילך.

כמו כן נתברר, ש־34.3 אחוז מן האבות עבדו בחקלאות או היו מסוגפים לסקטור החקלאי, ואילו ב־54.0 אחוז לא עסקו האבו־בות בחקלאות.

48.1 אחוז מן הבוגרים עוסקים בחקלאות, 12.2 אחוז בשרותים חקלאיים והנותר ב־עבודה שאינה קשורה בחקלאות.

מדינת ישראל „נפתחו ארובות ה־שמים" וזרם ביקורת חריפה ביותר נשפך על „בבת עין" של המשטר, על המשק השיתופי. ראשי מפא"י מרשים עצמם להשמיע דברים אשר לא מומן גרמו לעניינים הדרסטיים ביותר לגבי חברי מפלגה נאמנים. בדם חוץ רעמים וברקים „המפצלים" כביכול את „סולל־בונה" לשם ריכוזו בידם, מתכוון מז־כיר חברת העובדים לערוף למשק ה־עובדים את החבורה. כמו ברוסיה הולכת גם אצלנו „הכפירה בעיקר" ה־מילולית בשלוב עם מעשים אחוזי־קדחת לשם הצלת המשטר.

מפא"י מתכוננת לבחירות והיא סר־מת על שיטת „כל־בו" השומרת או־תה בשלטון מזה שנים.

במשך שנים התיחסו חברי הקואופר־טיבים לתחבורה למשקם כלרכושם. הוא היה תוכן פעילותם בעבר ובהווה. הם קשרו בו את עתידם. החלטת חברת העובדים מוגבת קשה בהם ובאחד העק־רונות של החברה הדימוקרטית — בבט־חון ובחיפש הפעולה הכלכלית.

בכדי שהכלכלה לא תשמש מטרות פוליטיות של המשטר, יש למלא את ה־דרישה של תנועת החרות, יש לקבוע חוק יסוד למדינה, אשר יבטיח משטר חרות. ואז על סמך „החלטנות" של גוף זר ומשולל כל רשות חוקית, מוסרית ובלכלית לא תתקבלנה החלטות הפוגעות בפרי עכלם של האזרחים.

מרק קהאן

בעיני אדם בן־חורין

כאשר הכלכלה משמשת מטרות פוליטיות

הדוגמא של משה דיין חייבת לשמש אזהרה בפני נסיון לנתח בעיות כלכליות מבלי להתחשב עם תורת הכלכלה אלא על סמך „השכל הישר". על האיש ש־נכשל „למרות שהמלך רצה ביקרו", למצוא את הנחמה לא רק באמרת כנף של לויד ג'ורג', אשר גרס כי „הענינים המדיניים הם רציניים למדי, בכדי למס־רם לידי גנרלים", אלא גם במתרחש לאחרונה ברוסיה הסוביטית.

אבות המרקסיזם —מרקס ואנגלס, עסקו בעיקר בבעיות היצור וחלוקת פריו לצריכה. בעית מחזור הסחורות וחלוקתן שלא למטרות הצריכה הישירה לא עניינה אותם ביותר. תלמידיהם וסר־שני משנתם הסוציאליסטית מתוך שלי־לת המשטר הרכושני, התיחסו בהס־תיגות מסוימת לכסף ולמסבע, בקורתם השלילית הרחיקה לכת עד כדי כך, שהם „לימדו" כי הקשר שבין המחזור הכספי לבין מחזור הסחורות במשק הנאפיין כלכלה רכושית, אינו אלא „חרמית" הבאה „לגזול" מהמוני עמ־לים את פרי עמלם.

חוסר פתרון קונסטרוקטיבי של בעיות המחזור, הביא לידי שיטות „מיכניות" של חלוקת מצרכים וסחורות, לפיהן ני־הל את עניני המשק גם שר „הפיקוח והקיצוב" של מדינת ישראל. בימי „הקומוניזם הלוחם" קיבלה חלוקת פרי אדמה את השם הרוסי „רוביר־סטסקה", בעקבות המלצותיו של י. יוזר, מוכחה אמ־ריקאי שהובא לארץ באמצעות משלחת הפעולות. משרדי הממשלה לא ראו כל תועלת בהתמנות של המכון, מאחר שבתנו־אים הקיימים לא יביא המכון כל תועלת ממשיי.

תכנית הזמנים השלישית השלימה את הקולקטיביזציה של הכפר הרוסי לפיה כל אדמות הכפר חולו מלהיות בבעלותם של האיכרים, והקולחוז חייב היה לה־עביר כמויות מסוימות של היבול למר־שה. סדר זה שלל מהמטבע את כוחו הכלכלי כגורם מבצע קניות ומכירות. הכוח עבר לתעודה — „נריאד", בדומה לגקודות של דב יוסף ושברי החלוקה שלו. לעומתו הפך המטבע למושג „פו־סקני" המאפש רישום סדיר של פעולות החלוקה, לפי מודד מוסכם.

על מזבח שיטת „הרוביר־סטסקה" הועלו לא רק קרבנות רכוש אלא נשפך גם דם רב. בימי „הקומוניזם הלוחם" הוש־מדו מאות אלפי גברים, ובכפרים רבים נשארו רק נשים, טף וזקנים. הקולקטי־ביזציה של הכפר הרוסי עברה כמנפה ומיליונים רבים הושמדו באש מלוגות המשטרה, הוגלו לערי חושך ומתו מ־רעב.

לאט לאט נרגעו הרוחות. אולם ה־כפר הרוסי ריפא בקושי את מצעיו ואף פעם לא חזר לאיתנו. בשנת 1939-40 כאשר הרוסים הובילונו לצפון הרחוק ובמשך שבועות נסענו בחרבי רוסיה — יכולנו לראות משני צדדי המסילה, ב־תחנות הכפריות, ערמות של חבואה וחציר שהתחילו להרקב. העתונות הרו־סית היתה מלאה מאמרים הקוראים להחשת החובלה של היבול שנמסר „למדינה" ומנעים השחתתו. ההוכחה הבילטת ביותר למצב הירוד בכפר ה־קולקטיבי היתה בהמוני ילדים, אשר היו מכתרים את רכבת האסירים ומבקשים מהם לזרוק פת־לחם. ילילתם הבכיינית „דיוישקה ברוס; חליבה" (זרוק לחם, דוד) העירה אותנו אף בלילות. אלה היו שני הכפר הרוסי ערב מלחמת העולם השניה.

אנשים הבקיאים בבעיות רוסיה ה־סוביטית סברו כי אילו היו הגרמנים עם פלישתם מרריזים על ביטול משטר הקולחוזים, היה כל העם הרוסי נכנע להם ללא יריה אחת. עובדה, שהצבא ה־אדום, אשר חנה בשטחי המדינות ש־סופחו לרוסיה במסגרת הסכם ריבנ־טרופ־مولוטוב, הלך לשבי והקים ברא־שותו של גנרל וולאסוב גדודים שנלחמו לציתם של הגרמנים, נגד רוסיה הקומו־ניסטית. אולם חיית הטרף הנציונאל־סוציאליסטית רצתה להמשיך בניצול הכפר הרוסי והחליטה לשמור על המש־טר המנצל את האיכר — על הקוחז'.

אחרי 40 שנה של סבל, שפיכת ד־מים וניצול, ביטלה הממשלה הסוביטית את החובה של האיכרים למסור למדי־נה את יבולם. עד כמה שצעד זה מוביח על כשלון משנתה הכלכלית או שהוא קשור בהכנות למלחמת עולם שלישית, בה על רוסיה הקומוניסטית יהיה ל־התמודד עם ארצות הברית של אמריקה, אשר עוד מימי הצאר נראים בעיני השבטנות הרחבות ביותר של העם ה־רוסי כסמל החופש — אין לדעת. אולי הניעו את מר חרושצ'וב שתי הסיבות גם יחד. תהיה הסיבות אשר תהיינה, עובדה היא כי הסטיה מהמשנה הסוציא־ליסטית מאשרת את תפקיד המבצע הזה מחזור הכספי במשק חוזשי הגורם ה־מוסת את היצור ומקדם את האושר החברתי.

*

במדינת ישראל „נפתחו ארובות ה־שמים" וזרם ביקורת חריפה ביותר נשפך על „בבת עין" של המשטר, על המשק השיתופי. ראשי מפא"י מרשים עצמם להשמיע דברים אשר לא מומן גרמו לעניינים הדרסטיים ביותר לגבי חברי מפלגה נאמנים. בדם חוץ רעמים וברקים „המפצלים" כביכול את „סולל־בונה" לשם ריכוזו בידם, מתכוון מז־כיר חברת העובדים לערף למשק ה־עובדים את החבורה. כמו ברוסיה הולכת גם אצלנו „הכפירה בעיקר" ה־מילולית בשלוב עם מעשים אחוזי־קדחת לשם הצלת המשטר.

מפא"י מתכוננת לבחירות והיא סר־מת על שיטת „כל־בו" השומרת או־תה בשלטון מזה שנים.

במשך שנים התיחסו חברי הקואופר־טיבים לתחבורה למשקם כלרכושם. הוא היה תוכן פעילותם בעבר ובהווה. הם קשרו בו את עתידם. החלטת חברת העובדים מוגבת קשה בהם ובאחד העק־רונות של החברה הדימוקרטית — בבט־חון ובחיפש הפעולה הכלכלית.

בכדי שהכלכלה לא תשמש מטרות פוליטיות של המשטר, יש למלא את ה־דרישה של תנועת החרות, יש לקבוע חוק יסוד למדינה, אשר יבטיח משטר חרות. ואז על סמך „החלטנות" של גוף זר ומשולל כל רשות חוקית, מוסרית ובלכלית לא תתקבלנה החלטות הפוגעות בפרי עכלם של האזרחים.

בעולם

בריטניה מעודדת השקעות ומורידה את הריבית

בשבוע שעבר הופיע שר האוצר הבריטי, מר ה. אמורי, בפני הפרלמנט הבריטי, והמתיקה בפיו — הגדלת הניכוי ההתחלתי ממס הכנסה להשקעה ראשונית או חוזרת. בנאום התקציב שלו הבטיח שר האוצר הבריטי לא גידול הנחה ב־25 אחוז, דהיינו בעוד שלציוות היתה בעבר הנחה של 20 אחוז, הבטיח שר הגדלה ל־25 אחוז, וב־מבנים, במקום הנחה של 10 אחוזים, הבטיח מר אמורי הנחה של 12.5 אחוז. עתה בא השר והודיע, כי המשלמה הבריטית החליטה לבצע את הבטחתה ואף לעלות עליה — הנחה תוגדל ב־50 אחוז במקום ב־25 אחוז. המצב בבריטניה יהיה, איפוא, כזה, שהון להשקעה ישוחרר ממס הכנסה בגו־בה של 30 אחוז לגבי ציוד וב־15 אחוז למבנים.

בשנת התקציב הבאה, שנת 1959/60, תת־בטא הנחה זו בתקציב הבריטי ב־32 מליון ל"ש.

**אין זה הצעד היחידי ששעתה ממשלת בריטניה לעידוד הייצור. בשבוע שעבר הורד שער הריבית בחצי אחוז נוסף, והוא חוזר עתה לרמתו בספטמבר 1957, כאשר הועלה השער מ־5 אחוזים ל־7. תוצאת החזר

נפתחה ועידת המגבית המאוחדת בירושלים

„עדיין רחוקים אנו מן המנוחה ומן חנחלה ועוד סכנות אורבות לנו מסביב, ועוד מאות אלפי אחים מתדפקים בשערי המולדת" — הזהיר נשיא המדינה מר י. בן צבי את ראשי המגבית היהודית המאוחדת בפתיחת ועידת המגבית לציון 20 שנות קיומה אור ליום ד' באולם המרכזי של האוניברסיטה העברית בירושלים.

הועידה, שהיא הראשונה המתקיימת מחוץ לארה"ב, תימשך שלושה ימים וחדון בדו"ח כי פעולתה של המגבית היהודית המאוחדת.

באולם האוניברסיטה העברית ע"ש ס. ויז, המקושט בדגליהן וסמליהן של ישראל וארה"ב, נראו אורחים ומוזמנים, 500 עסקני המגבית שבאו מארה"ב, חברי הנהלת הסוכנות ובית המשפט העליון ואישי ציבור.

מר ז. שזר, יו"ר הנהלת הסוכנות בירושלים, שפתח את הועידה, ברך על קיומה במדינת ישראל והעריך את גודל פעולותיה של המגבית היהודית המאוחדת בשתי עשרות שנות קיומה לקראת עצמאות ישראל, ואחרי כן לביסוסה.

נשיא המדינה העלה על נס את עזרת העם האמריקני כולו והזכיר, כי אמריקה היתה המדינה הראשונה שהכירה בישראל, דקת ספורות לאחר הקמתה. הנשיא הדגיש את חלקה הרב והגדול של יהדות אמריקה בבני צוץ הישגי ישראל ועיין, כי „יהודי אמריקה לא שכחו אף לרגע אחד, כי גורל היהודים בכל אשר הם שם, קשור קשר בל ינותק ובי גורלנו אחד הוא".

ברכת השגריר יאסון

מר א. לאוסון, שגריר ארה"ב בישראל, הביע כדברי ברכתו את גאות העם האמריקני על העזרה והסעד אשר ניתנו למדינת ישראל וסייעו לה להתקום ולהתפתח בעשור הראשון לקיומה. בכל שסחי החיים, מבחינה רוחנית ופיזית כאחד. כל החישגים של מדינת ישראל הושגו בעבודה קשה שבעזרתה צמחה כאן אומה חפשית — אמר השגריר האמריקני, בהוסיפו כי בישראל כמו בארה"ב שולטת ההרגשה שבני אנוש חיבים לחיות כאחים במשפחת האדם.

הרב הרברט א. פרידמן, סגן נשיא המגבית היהודית המאוחדת, הביא את דבר המגבית עצמה לועידה ואמר, כי קיומה ביום שלים היא בבחינת „עליה לרגל" של המגבית לבירת ישראל.

המגבית גייסה בשנות קיומה יותר מ־מיליארד דולר, ליותר משני מיליון יהודים ועזרה לקליטתם של מיליון יהודים בישראל ומילאה תפקיד חשוב בבניין המדינה — זהו סיכום עבודת המגבית לעשרים השנים — אמר הרב פרידמן.

המגבית המאוחדת עומדת להקים מפעל מיוחד להעלת אחים ולהעברתם לישראל. 70 מיליון דולר יוקדשו למטרה זו.

לועידה הנפתחת בירושלים יהיה המשך, בארה"ב, ושם ייקבעו תוכי הפעולה של המגבית לקראת המשימות החדשות שנטלה על עצמה.

בטורניר הכדורגל

„פוסטיר"—הפועל ת"א 1:2
„פלמנגו"—הפועל פ"ת 0:3

בטורניר הכדורגל שנערך אתמול במגרש האיצטדיון העירוני ברמת־גן, גברה במשחק הראשון קבוצת „פוסטיר" מיון על הפועל ת"א בשיעור 1:2 ואילו במשחק השני הכניעה קבוצת „פלמנגו" מבראזיל את הפועל פתח־תקוה בשיעור 0:3.

המשחק הראשון היה שוה כוחות ואמנם הנכרע על „חדוו של שער". הפועל תל־אביב זכתה בשער הראשון כבר בדקה

שביתת אזהרה של האסיסטנטים באוניברסיטה

שביתת אזהרה ליום אחד יקיים ארגון האסיסטנטים של האוניברסיטה העברית בירושלים ביום חמישי, נגד השהיות הנהלת האוניברסיטה להכנס למו"מ לשם תיקון שכרם ונגד העסקתם של האסיסטנטים בדרגת „עוזר בהוראה", שהוא מעמד בלתי מוכר בחוקת העבודה של האסיסטנטים — על כך מסרו מר יהודה לפידות, יו"ר ועד ארגון האסיסטנטים המונה כ־350 חבר, ומר יוחנן מרגוניסקי, חבר ועד הארגון, במסיבה שהתקיימה אתמול במועדון עתונאי ירושלים.

דוברי האסיסטנטים יצאו בהאשמה נגד הנהלת האוניברסיטה העברית על שבכוונתה לחסל את ארגון האסיסטנטים על ידי העסקת „העוזרים בהוראה" מתוך לכל הסכם ותוך הפרה של חוקת העבודה החלה על האסיסטנטים. לפי החוקה, יכול אסיסטנט לי־היות מועסק באוניברסיטה אך ורק בהתאם לארבע דרגות מוגדרות של משתלם בלתי מוסמך, משתלם מוסמך, אסיסטנט מן המנין וכן מדריך.

לגבי חברי ארגון האסיסטנטים קיימים סידורי שכר וזכויות סוציאליות, ושיבוצם בעבודה וקביעת דרגתם הם בידי ועדה פריטטית מיוחדת, ואילו לגבי „העוזרים בהוראה" אשר מספרם מתקרב ל־100, הם בלתי מאורגנים, שכרם הוא כמחצית השכר של האסיסטנט בהתאם לחוקת העבודה, ואין להם שום זכות סוציאלית שהיא.

הנהלת האוניברסיטה לא הביעה כל נכונות להסדיר את בעיית שיבוצם, שכרם וזכויותיהם הסוציאליות של „העוזרים בהוראה", לעומת זאת הדגיש מר לפידות, בציינו כי שיטה זו של הנהלת האוניברסיטה לעסיק אסיסטנטים „בזול", עשויה לפגוע קשות באסיסטנטים המאורגנים ובעצם קיומו של הארגון בכללו.

מבורשות שניים יחולקו לידידי עזים

על חלוקת מבורשות ומשחת שניים ל־1300 ילדי בתי ספר בקרית־שמונה, הודיע מנהל מרכז הבריאות ד"ר י. סלמונוביץ במסיבת הסיום לשבוע בריאות בכל בתי הספר במקום. המסיבה התקיימה בבית התרבות על שם קדושי קהיר בקרית שמונה.

פגישת אחרוני העצורים בבת־גלים

פגישת אחרוני העצורים בבת־גלים תתקיים במוצאי־שבת, 28.6, בשעה 8.30, בביתו של מר יצחק פוקס (שד' וייצמן 47) בגבעתיים.

מוזמנים גם ה"ה: אליהו ברשי, יצחק גורן, בצריאל ורקשטל, נחום מזכס, ידידיה מטראנו, יצחק מרקוביץ ונפסים פנסור, שכתובותיהם אינן ידועות לנו.

הועדה

נסתיים הכנס הארצי של ועדי ההורים בבתי־הספר היסודיים

השמאל פרש מוועד ההורים משנכשל בפיצוץ הכנס

מאת סופרנו בת"א

בשורה החלטות הנוגעות לשטחי החינוך והתרבות בבתי־הספר היסודיים, ובעיקר בשטח הדרכה נאותה לציבור ההורים והתלמידים, ומניעת השפעה מזיקה על בני־הנוער הצעירים, הסתיים אמש בת"א הכינוס הארצי השני של ועדי ההורים בבתי־הספר היסודיים במדינה.

הויכוחים והדיונים בכנס זה, שבו לקחו חלק כ־275 נציגים מ־75 ישובים בארץ, התנהלו ברוח טובה ועמדו על רמה נאותה. הנסיונות לחבל בכנס, שנעשו ע"י אנשי השמאל, נכשלו.

בהחלטות המתייחסות לשטח התרבות נאמר, כי יש לחנך את ההורים ברוח התקומה — דבר שיבוצע ע"י מתן הדרכות הסברה לעתים מזומנות. כן הוחלט להתיר להרחבת רשת הרווחונים ובתי־התלמיד, הנמצאים והפועלים ליד בתי־הספר היסודיים.

כן הוחלט לדאוג לכך שיחוקק חוק אשר ימנע הפצת ספרות קלוקלת בין בני הנוער. הכנס החליט לפנות לעתונות בני־דון זה, לצמצם ככל האפשר את תיאור המעשים המגונים המהווים חומר מחשבה מזיק לתלמידים הצעירים.

בקשר לעניינים התקציביים נקבע, כי התקציב השנתי של ועד ההורים הארצי יגיע ל־10 אלפים לירות, ככום שיגבה בצורת תשלום חובה בסך 50 פרוטה מכל תלמיד.

כן הוצע להקטין את המכסימום של התלמידים בכתה אחת מ־55 תלמידים ל־40 תלמידים.

מאשימים את משרדי החינוך והבריאות

קודם לכן הושמעה ע"י הצירים שהגיעו ממקומות השונה הכרזותקים, ביקורת חמורה על מחלקת החינוך, שאינה דואגת למקומות אלה, ונגד משרד הבריאות, שאינו דואג ליצירת תנאים סניטריים נאותים בבתי הספר. מאלפת היתה במיוחד הרצאת ד"ר דרימר, בקטריולוגית מאוניברסיטת ירושלים, שיצאה נגד הכרים הקיימים בשטחי הבריאות בבתי־הספר היסודיים בכירה.

מתוך הדברים שהושמעו הסתבר, כי רמת בתי־הספר בת"א, הן מבחינת החינוך והן מבחינת התנאים הסניטריים, היא גבוהה יותר מבכל ישוב אחר בארץ.

הכנס החליט, כי בתקופה שבין הכנס השני לשלישי, תפעל מועצה נבחרת שתטפל בעניינים השוטפים ותדאג למינוש של ההחלטות שנתקבלו בכנס הארצי השני.

השמאל פרש מהכנס

לפני תום הכנס הופיעו אנשי השמאל, שבמשך כל הזמן איימו בפיצוץ הכנס, בהצעה לדחות את בחירת מועצת ועד ההורים, ולהטיל על כל איזור לשלוח נציג משלו למועצה. הכוונה היתה להשיג בדרך זו את מה שלא השיגו בדרך רגילה, ביחוד לאחר שהתישבות „העובדת" החרימה את הכנס.

משנדחתה הצעה זו, שהובאה ע"י סגן אלוף מהריק, קמה קבוצת צירים שמאליים ופרשה באורח הפגניתי מן הכנס.

במסיבת עתונאים שערכו בו במקום הודיעו כי יקימו ועד הורים „פורש" של השמאל.

כ' תמוז — יום העליה לקבר הרצל בירושלים

בכ' תמוז — יום השבתון של העובד הלאומי — יתיחדו חברי הסתדרות העובדים הלאומית עם זכרו האלמות של ד"ר זאב בנימין הרצל ויפגינו את נאמנותם ללא חת לרעיונותיו המדיניים ולתורתו הסוציאלית של המנהיג הדגול.

כל חברי הסתדרות העובדים הלאומית ישבתו ממלאכתם בכל מקומות העבודה בארץ. כ' תמוז מוכר גם על־ידי נציבות המנגנון, העיריות וכו' כיום חופשה אשר העובדים יכולים לבחור בו ולהיעדר מהעבודה.

לאור שנת העשור, החליט הועד הפועל של ה. ע. ל. לערוך השנה עליה לקברו של ד"ר הרצל בירושלים, בממדים יותר גדולים מאשר בכל שנה.

העליה תיערך בתום שלישי, ה־8 ביולי ותצא בשעה 4.00 אחה"צ מכבר „מנורה" ולאחר עצרת במקום, תעבור תהלוכה ברחובות ירושלים ובשעה 6.30 אחה"צ אזכרה ליד הקבר.

בעליה ישתתפו חברי ה.ע.ל. מכל הסניפים בארץ ופלוגות מאורגנות של בית"ר והנוער העובד הלאומי.

לאחר התעללות
הוחזר משבי ב„ירדן"

תשוש כוח ומהומם, מגודל זקן ופרוע, הוחזר אתמול תושב ירושלים יונתן ברקוביץ, בן 23, משכונת שערי חסד, דרך מעבר מגדלבאום לישראל, לאחר שהיה שרוי בשבי ה„ירדן" חדשיים ימים. בגופו של המוחזר, נראו סימני התעללות.

יונתן ברקוביץ עבר את הקוים ביום הצעמאות, עת טייל בסביבות ירושלים יחד עם חברו לנגום, ליד אבו טור, נתקלו במשמר „ירדני" שעצר אותם והעבירם לחקירה בבית הכלא. מר לנגום הוחזר ישראל כעבור זמן קצר, אולם ברקוביץ נשאר בשבי ויועבר מבית הכלא הקישלה בירושלים לבית סוהר „ירדני" בורקה שבקרבת רבת עמון.

עם התוודעו לישראל, הוא נראה רצוץ ושבור וחקירתו תיערך רק לאחר שיתאושש ויהיה מסוגל להשיב על שאלות חוקריו. בדבריו הראשונים סיפר כי קצינים הלגיון הערבי התעללו בו קשה כשנחקר על ידם על המצב בישראל.

תגליות חשובות בחפירות באזור

כ־30 קבורות נחשפו לאחרונה באחד מבתי הקברות העבריים של היישוב העתיק ב„אזור", (בשטח ד'), בחפירות הערכות ע"י אגף העתיקות בהנהלתו של מר מ. דתן — על כך מסר דיבר משרד החינוך והתרבות.

בתעלת נסיון שנחפרה ונבדקה בגבעה בה שוכן בית הקברות, נתגלו בשטח מצומצם קברות אלו ובהן כלי חרס, כלי מתכת ותכשיטים המאפשרים לקבוע כי הקברות הן מן התקופה הפלשתית — בעיקר המאה השתיים־עשרה לפנה"ס ועד לראשית המאה העשירית לפנה"ס.

נראית כאן המחשה מצויינת של התרבות החומרית בא"י, ההולכת ומשתנית. בקברות הפלשתים מצויים הכלים האופייניים לתרבות הזאת כמאה השתיים־עשרה לפנה"ס, ואילו בקברות של סוף המאה האחת־עשרה ותחילת המאה העשירית לפנה"ס (לדוב מעל לקברות הפלשתיים), נמצאו כלי חרס האופייניים לישראל וראליים באותו זמן (כמו בתל קסילה הסמוכה).

בן היתר יש לציין מציאתם של כלי חרס עדינים מטיפוס „קיפרו־מינוקי", ו־חותמות שכמותן נמצאו במגידו ובעיר אנקופי שבקפרוס, המעידים על קשרי מסחר בין ארץ־ישראל, קפרוס וערי החוף הסורי כבר בסוף תקופת השופטים. קשרים אלה התפתחו לפי עדות החפירות ביחוד בימיו של דוד.

הישוב באזור — מתקופה פרס היסטורית

החפירות באזור, שהתנהלו הפעם בקנה מידה רחב, כללו תקופות שונות, המוכיחות את חשיבותו של האתר. בבדיקות שונות שנערכו קודם לכן בשטח התל ובבתי־הקברות השונים באזור התברר, שהישוב במקום התקיים החל מן התקופה הפרסית ועד ימינו.

יחוץ מן המקורות ההיסטוריים שאזור נכבשה על־ידי סנחריב כמסעו לארץ ישראל ב־701 לפנה"ס, וכי נערכו במקום קרבות עזים (בימי הצלבנים). אין ספק שהתל הוא מקומה של האקרופוליס (הח־לק המקוצר של העיר העליונה), ועליו נמצאים עד היום שרידי מצודה צלבנית. האתר טומן עדיין בחובו שרידים רבים של העיר העתיקה שעמדה על אם הדרך ביפו לירושלים, ושטרם נחשפו.

חברות גרמניות יחלו במסע פרסומת בארץ

חברות גרמניות עומדות להת־חיל בפרסומת רחבה בישראל לשם הפצת תוצרתם — מיסר סופרנו הכרכלי בירושלים.

הדגש בפירסומת תהיה על הלקי חילוף למוצרים השונים, וזאת במיוחד בקשר למכונות שנרכשו מספקי השילומים בגרמניה.

כפי שנודע שולחים סוכנויות פרסום וצגים מיוחדים לגרמניה לשם קבלת מודעות. לאותה מטרה שולח גם נציג עתון גדול בארץ סוכן מיוחד, והוא מתכוון להקדיש מוסף מיוחד לתוצרת גרמניה.

הגיע האדמו"ר מלוס אנג'לס

הרב אליעזר אדלר, האדמו"ר מלוס אנג'לס בארה"ב, משושלת צדיקי זביל וללוב, הגיע אתמול מניו יורק בלוית בתו, לביקור בישראל.

האדמו"ר, אשר נולד בארץ והיגר לארה"ב לפני כעשרים שנה, הוכתר לבתונתו הנוכחית בלוס אנג'לס, אולם הוא קשור בחסידי שושלות שונות קרובות לשושלתו, אשר באו בהמיניתם לקבל את פניו בשדה ת־עופת.

רכבת התנגשה במשאית

תשעה נוסעים נפצעו אתמול בלילה, בהתנגש רכבת שהיתה בדרכה מתל־אביב לחיפה עם משאית. התאונה אירעה במיפגש מסיבת הכריזל בכביש כפר ויתקין. מעצמות התנגשות ירדה הרכבת מן הפסים והמשאית נהרסה כליל.

מסיבת קבלת־פנים לת. מגורי־כהן

מסיבת קבלת פנים נאה ורבת משתתפים, נערכה בבית האזרח בנתניה ביום ראשון, לרגל שובו של ת"כ חיים מגורי־כהן משליחותו כחבר המשלחת הפרלמנטרית בהונגרי ובלגיה.

את פני חתן־המסיבה קיבלו, ליד שולחנות ערוכים, יו"ר הנהגה במקום הד"ר בנימין בקמן, חבר מועצת התנועה, מר הלל צור, ומזכיר הסניף המקומי, מר חיים גלבר.

לאחר שהשיב לברכות, מסר מר מגורי־כהן רשמים ממסעו על פני אירופה ועל חיי היהודים בארצות השונות בהן סייר.

* * * * * * * *

בחוץ לארץ

יום הצנחן

קרבות בלבנון

הגדנע מפגין

ראיון עם:

בורז'ס מונורי

דה־גול
משליט מרות

בובות „פיקולי"

הופיע היום

* * * * * * * *

לבבוד עשור לישראל

בחסותם האדיבה של שגרירי ארצות־הברית ובריטניה
קתרין קורנל ורוג'רז ל. סטיבנס

מציגים
קתרין קורנל אנתוני קוואיל
מילדרד נאטוויק
במחזהו של קריסטופר פריי

הבכור

עם
מיכאל ואיג'ר * קרים גאמפל * מיכאל פטרינג
רוברט דרייוואס * קתלין זידז
ושאר הצוות המקורי של ברודוואי
(באנגלית)

תפאורה מאת בוריס ארונסון * מוסיקה מאת לאונרד ברנשטיין
תלבושות מאת רוברט פלטשר * תאורה מאת תרון מאסר

הבמאי:
אנתוני קוואיל

שבוע ימים בלבד מה־3 עד ה־10 ליולי
בתיאטרון „הבימה", תל־אביב
הצגה יחידה בתעריפי־העשור, ירושלים ב־12 ליולי
מכירת הכרטיסים מתחילה היום

המחירים דלקמן נקבעו על־ידי הממשלה: 2.750, 3.550, 4.400, 5.500, 6.600.

תל־אביב: ראטיו־אוניון, דיזנגוף 116, בנוף, אלנבי 83; ירושלים: כהנא, מחוץ לתל־אביב יוכל הקהל להזמין כרטיסים באמצעות המשרדים דלקמן: חיפה: יובל־גינזבורג; רמת־גן: רכניץ; נתניה: סיגל; רחובות: פלטורי; ראשון לציון: מסדה.

אל על
מטיסה מטען
בכל יום
לכל מקום

פנה לסוכני מטען מוסמכים
או לכל סניפי אל־על
תל־אביב ירושלים וחיפה

ליפ

טוסקה

אופרה מאת. פוצ'יני
ביצוע קונצרטנטי

הילדה צאדק (סופרן) — ריצ'רד טאקר (טנור)
צזאר בארדלי (בריטון) — לורנס דודסון (בס־בריטון)

מהאופרה מטרופוליטן בניו יורק
והאופרה הממלכתית בוינה

המנצח:
דימיטרי מיטרופולוס

תל־אביב — היכל התרבות ע"ש מאן, בשעה 8.30 בערב
יום ראשון — 6.7 * יום שלישי — 8.7

כל הכרטיסים נמכרו

*

הופעות נוספות

יום שני, 14.7 * מוצ"ש, 19.7

מכירת כרטיסים לקהל הרחב מתחילה היום, 25 ביוני — בקופת היכל התרבות (רחוב הורבמן) בכל יום בשעות 11—2, 4—6 (ביום ששי: 11—1) ובמשרד התזמורת, רחוב אלנבי 56, בכל יום בשעות 11—2 (ביום ששי: 11—1).

היום בלבד — נפתחות הקופות בשעה 9 בבוקר (עד 1 אחה"צ)
הנחה מקובלת למנויים

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

הבימה

הערב 25.6.58

„חנה סנש" תל־אביב
„הביצה" חולון
ביום ה' 26.6 „חנת סנש" נתניה

במוצאי־שבת
הצגת בכורה
שש כנפים לאחד
מאת — חנוך ברטוב
ההצגה — אברהם ניניו
הצייר — יוסל ברגנר
מוסיקה — עמנואל עמירן

במוצ"ש 28.6 „האומה הזאת" תל־אביב
ביום א' 29.6 „שש כנפים לאחד" תל־אביב
ביום א' 29.6 „חנת סנש" בבניני האומה ירושלים
ביום ב' 30.6 „שש כנפים לאחד" (לפועלים) תל־אביב
ביום ב' 30.6 „חנה סנש" פרדס חנה
ביום ג' 1.7 „חנה סנש" כפר סבא
ביום ג' 1.7 „הביצה" עכו
ביום ד' 2.7 „חנת סנש" פתח תקוה
ביום ד' 2.7 „שש כנפים לאחד" בבניני האומה ירושלים
ביום ה' 3.7 „חנה סנש" ב־9 בערב באולם „אדיסון" ירושלים
ביום ה' 3.7 „שש כנפים לאחד" באמפיתיאטרון רמת גן

התחלת ההצגות הרגילות ב־8.30 בערב
טלפון הקופה 23742

אהל

הצגת בכורה
במסגרת חגיגות העשור
„פורצי ההסגר"

הערב 25.6 עמק הירדן
יום ה' 26.6 עמק הירדן
התחלת ההצגות הרגילות ב־8.30 בערב.
טלפון הקופה 25001

בנציון ויטלך
שפרה לדר
במחזה מוסיקלי
„זיין גרויסע ליבע"
הערב 25.6 ובמשך כל השבוע בשעה 8.45
בקולנוע „מאר" תל־אביב

רדיו

חדשות: 06.30; 07.00; 13.30; 17.00; 19.00; 21.00; 23.00.

„קול ישראל"

06.30 „מה טובו": 06.37 התעמלות בוקר; 06.47 „שעון מוסיקאלי"; 07.15 „נעימות בוקר"; 08.00 סיום. 11.00 תעלוכת העשור; 12.00 תכנית לאשה; 12.15 מוסיקה לשעת הצהרים הסוליסטית: גיראלדין פיצג'ראלד (זמרה); 13.00 מוסיקה קלה; 17.05 „על גלים עליזים"; 17.30 „להקות מורחיות"; 18.00 „לנוער"; 18.30 נעימות ג'ז; 18.45 פינת הלשון העברית; 19.20 „רון עמי" — הפעם: שירי להקות; 19.35 פרקי חזנות „בבקשתך"; 20.00 מיניאטורה היסטורית גיאוגרפית; 20.25 הסונאטות של י. ס. באך; 20.55 פסוקים מן המקרא: איוב פרק ל"ו; 21.30 „קול אחד ואחד" — פגישות בארץ; 22.05 קונצרט תזמורת „קול ישראל", אוסמאר נוסיו: פולקלור מן האנגארין; 22.30 „הלות המסתובב" — תק־ליט וסיפורו.

גלי צה"ל

18.30 — פתיחה; 18.33 — „השרים האהובים עליך" — תכנית כבקשתך; 19.00 — חדשות — קול ישראל; 19.10 — „סיפור קרב"; 19.30 — תזמורת חיל האויר בניצוחו של סרן אריך טייק; 20.00 — „בין הדגלים" — אשנב למתרחש בצבא; 20.30 — „אורת הבמה" — כהליה ג'קסון; 21.00 — חדשות — קול ישראל; 21.15 — „במה לחייל" — אמנים במדים; 21.45 — מוסיקה לריקודים; 22.30 — סיום.

ברית נשים חרות בישראל
הועד המרכזי

ביום חמישי ח' בתמוז 26.6.58 בשעה 10.30 לפנה"צ תתקיים ישיבת הנהלה במועצות־זאב.

רשת גנים ומעונות יום

ביום ראשון י"א בתמוז 29.6.58 בשעה 11 לפנה"צ תתקיים ישיבת ועדת הגנים במעון „עמיעז" גבעת עלית.

הסוכנות היהודית לא"י — אגף ציוד ואספקה

מכרז מכירה מס' 122

הרינו מתכבדים להכריז בזה על מכירת:

א. ציוד חקלאי משומש
ב. ציוד לולי
ג. צנרות משומשים
ד. ציוד ממכנים

את הנ"ל אפשר לראות בקרית־חיים (מאחורי בנין המשטרה) החל מיום 25.6.58 עד 9.7.58 בין השעות 8.00 — 13.00.

רשימות הציוד וטפסים להגשת הצעות אפשר לקבל במחסנו הנ"ל וכן במשרדנו בתל־אביב (רח' הקריה, מול „בית האכר", חדר מס' 8).

התאריך האחרון להגשת הצעות: 9.7.58, שעה 12.00 במשרדנו.

תנועת החדרות
מחלקת ההסברה המרכזית

יום ד' 25.6

באר־שבע	7.30 בערב	ד"ר דב דונר

יום ג' 1.7

כרכור	7.30 בערב	משה בראז
נתניה	7.30 בערב	י. בנארי
בית־דגן	7.00 בערב	עו"ד שרגא יורם

יום א' 6.7

בני־ברק	8.00 בערב	חה"כ חיים לנדאו
קרית־שמונה	8.00 בערב	א. טיאר (צרפתית)

יום ג' 6.7

אפקים	7.30 בערב	עו"ד יהושע רצ'קו

יום ד' 9.7

כפר מראר	7.00 בערב	מנשה זערור (ערבית)
בית־שאן	8.00 בערב	י. בנארי (צרפתית)

תכנית בתי הקולנוע
ירושלים:

הצגות בשעות: 8.45—6.45—3.30
אדיסון: ותזעק כל העיר. ביומיות ב־250 סר: 1. הבלון האדום 2. סוס הפרא הלכן
אורביל: התשוקה המזוהרת
אוריון: בני הזר
אורנע: הקץ לנשק (2). 8.45—6.00—3.30
ארנון: מרגל שחקים (2)
סמדר: ממלכת השמש. ביומיות נוסף: זראדש חאן.
סטודיו: מאזני צדק
עדן: לקראת האושר
ציון: הר האבדון
רן: גין איגלס

תל־אביב

הצגות בשעות: 9.15 7.15 3.30
אופיר: המטען הלבן (2)
אוריון: שערוריה בגימנסיה (3)
אלנבי: עיר על ספסל הנאשמים (2)
אסתר: הצריף הקטן
ארמון־דוד: במצולות ים
גת: לילה ובבוקר
דן: עולם המחר. הצגות ללא הפסק
חן: קרה זה בספרד
יהון: נעוריה של מלכה (5)
מנדלור: הפריסאית (7)
מוגרבי: לעולם אין לדעת
מקסים: האדם הירוק (3)
מרכז: האמת על ג'סי ג'יימס (2). הצגות ללא הפסק.
מתמיד: הודיני עם: טוני קורטיס הצגות ללא הפסק
עדן: אל תגלה לאף אחד (2)
פאר: במשך השבוע הצגות תיאטרון
צפון: לילות קבירה (7)
שדרות: קורנת אסתר קיסטלו
תמר: השיר האחרון (3)

רמת־גן:

הצגות בשעות: 9.15—7.15
אמפיתיאטרון: ליסבון.

חיפה

הצגות בשעות: 9.00 6.45 400
אורה: סוחרי נשים
אורלי: לה סטרדה
אמפיתיאטרון: אחבי אביב (2)
ארמון: בולשוי בלט (2)
גל־אור: פסיעה לקראת המות 700 9.00
ביומיות ללא הסק: מגדרת האימים
מאי: מחנה המוסקרים
עין־דור: לחק הנמרים
עצמון: סיסי
פאר: גבעת הגבורה.

בתנועת החדרות

סניף תל־אביב
אזור הדרום

ביום רביעי ז' בתמוז תשי"ח 25.6.58 בשעה 7.30 בערב תתקיים במועדון ברח' פלורנטין 31 ישיבת ועד.

גוש הצפון

ביום רביעי 25.6.58 בשעה 8.00 בערב תתקיים המשך המועצה. סדר היום: בחירת ועד.

עזתה

ביום רביעי 25.6 בשעה 5 תתקיים פגישת חברים בהשתתפות ד"ר דב דונר.

בריות נשים חדות סניף תל־אביב

חלוקת הפרסים שנועדה להתקיים ב־15.6.58 תתקיים ב־1.7.58 במועדון גוש הצפון, רח' מ. בן עזרא 9 בשעה 8.00 בערב.

החברות מוזמנות.

ועידה עולמית של נוער יהודי תתכנס בירושלים

ביוזמת המחלקה לענייני הנוער והחלוץ של הסתדרות הציונית, התכנס ב"א באב תש"ח (28 ביולי 1958), ועידה עולמית ראשונה של הנוער היהודי על כל זרמיו וגווניו. בועידה ישתתפו כ־350 צירים מ־50 ארצות בקירוב, שייצגו את כל התנועות והארגונים היהודיים בארצות שונות, — ציוניים ולא־ציוניים גם יחד. ועידה זו היא אחת הפעולות המרכזיות של הנוער היהודי בשנת העשור למדינת־ישראל.

בועידה, שתימשך ארבעה ימים יידונו מצבו של הנוער היהודי בימינו ובעיותיו הדרכים והאמצעים להעמקת התוכן היהודי בעבודה בקרב הנוער, הדרכים והאמצעים לטיפוח ידיעת הלשון העברית וספרותה בקרב הנוער היהודי בתפוצות הגולה, והקשרים בין מדינת ישראל לבין הנוער היהודי שבתפוצות הגולה.

12 פקידים פוטרו ממפעלי הנייר בחדרה

— מאת **צבי טל**, סופרנו בשומרון — מתיחות רבה שוררת בין הנהלת מפעלי הנייר בחדרה לבין העובדים, בעקב פיטורם של 12 פקידים ממחלקת הנהלת החשבונות במפעל. עבודת הפקידים הופסקה בראשית השבוע, בשלכל עובד נמסרה הודעה אישית על פיטוריו.

מנהל המחלקה ליחסי ציבור במפעל, מר י. שמידט, מסר לסופרנו, כי העובדים פוטרו לאחר הוראות ההנהלה ביחס לסדרי העבודה.

מחוגי העובדים נמסר, כי דרישת ההנהלה לנהל יומן עבודה שישקף את פרסי עבודתו ותנועותיו של כל אחד מעובדי המחלקה, אינה ניתנת לביצוע, דבר שהוכח לדבריהם בחודשים האחרונים, כהם ניתן לו העובדים את היומן הנ"ל.

בעוד העובדים המפוטרים לוחצים להשבתת המפעל, לא הושגה כל תוצאה בפגישה שנערכה אתמול בין מזכירות מועצת הפועלים והנהלת המפעל.